Oikeustapauskokoelma

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2011 *

Henkilöstöasia — Sopimussuhteinen toimihenkilö — Palvelukseen ottamista koskevat edellytykset — Fyysinen soveltuvuus — Työhöntulotarkastus — Luonnollisten henkilöiden suojelu henkilötietojen käsittelyssä — Lääkärin vaitiolovelvollisuus — Potilastietojen siirtäminen toimielinten välillä — Oikeus nauttia yksityisyyden suojaa

Asiassa F-46/09,

jossa on kyse EY 236 artiklaan ja EA 152 artiklaan perustuvasta kanteesta,

V, Euroopan parlamentin sopimussuhteisen toimihenkilön toimen hakija, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajinaan asianajajat É. Boigelot ja S. Woog,

kantajana,

jota tukee

Euroopan tietosuojavaltuutettu, asiamiehinään M. V. Pérez Asinari ja H. Kranenborg,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään K. Zejdová ja S. Seyr,

vastaajana,

VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja S. Gervasoni (esittelevä tuomari) sekä tuomarit H. Kreppel ja M. I. Rofes i Pujol,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Schiano,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 8.3.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

1 V on nostanut virkamiestuomioistuimen kirjaamoon 5.10.2009 toimittamallaan kannekirjelmällä nyt käsiteltävän kanteen, jossa virkamiestuomioistuinta vaaditaan ensisijaisesti yhtäältä kumoamaan 19.12.2008 tehty päätös, jolla Euroopan parlamentin henkilöstöhallinnon johtaja peruutti sen johdosta,

että tietyt edellytykset eivät täyttyneet palvelukseenoton yhteydessä, työtarjouksen, joka hänelle oli tehty 10.12.2008, ja toisaalta kumoamaan parlamentin asiantuntijalääkärin 18.12.2008 päivätty lausunto sekä määräämään korvausta vahingoista, joita hän arvioi itselleen aiheutuneen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä palvelussuhteen ehdot) 82 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö:

– –

d) jolla on terveydelliset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen, – –”

3 Palvelussuhteen ehtojen 83 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Ennen palvelukseen ottamista toimielimen asiantuntijalääkäri suorittaa sopimussuhteiselle toimihenkilölle lääkärintarkastuksen sen varmistamiseksi, että tämä täyttää 82 artiklan 3 kohdan d alakohdan edellytykset.

[Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien] henkilöstösääntöjen 33 artiklan toista alakohtaa sovelletaan soveltuvin osin.”

4 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 33 artiklan toisessa alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun lääkärintarkastuksen perusteella annetaan kielteinen lääketieteellinen lausunto, hakija voi pyytää kahdenkymmenen päivän kuluessa siitä, kun toimielin ilmoitti asiasta, että hänen tapauksensa annetaan käsiteltäväksi lääketieteelliselle komitealle, jossa on kolme lääkäriä, jotka nimittävä viranomainen on valinnut toimielimen palveluksessa olevien neuvottelevien lääkärien keskuudesta. Ensimmäisen kielteisen lausunnon antanutta neuvottelevaa lääkäriä kuullaan lääketieteellisessä komiteassa. Hakija voi antaa lääketieteelliselle komitealle valitsemansa lääkärin lausunnon. Kun lääketieteellisen komitean lausunnossa vahvistetaan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetussa lääkärintarkastuksessa todetut johtopäätökset, hakija maksaa puolet lääkärinpalkkioista ja lisäkuluista.”

5 Virkamiesten ja muun henkilöstön palvelukseen ottamista koskevista sisäisistä säännöistä (jäljempänä sisäiset säännöt) 3.5.2004 tehdyn parlamentin puhemiehistön päätöksen 15 artiklassa määrätään seuraavaa:

”Ennen palvelukseen ottimista sopimussuhteiselle toimihenkilölle suoritetaan lääkärintarkastus muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 83 artiklan mukaisesti. Lääkärintarkastuksen tulokset ovat voimassa vuoden, ellei toimielimen asiantuntijalääkäri vahvista niille lyhyempää voimassaoloaikaa.”

6 Euroopan komission työterveysyksikön menettelytapakäsikirjassa määrätään, että jollei henkilöä oteta palvelukseen, asiakirja-aineisto arkistoidaan edellytysten tai niiden puuttumisen toteamisen jälkeen kuuden kuukauden kuluttua.

7 Yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18.12.2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001 (EYVL 2001 L 8, s. 1) 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”[Euroopan unionin] perustamissopimuksilla tai niiden nojalla perustetut toimielimet ja elimet, jäljempänä ’yhteisöjen toimielimet ja elimet’, suojelevat tämän asetuksen mukaisesti luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia sekä erityisesti heidän oikeuttaan yksityisyyteen henkilötietojen käsittelyssä, eivätkä ne rajoita tai estä henkilötietojen vapaata liikkuvuutta välillään tai vastaanottajille, joihin sovelletaan sitä jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jolla pannaan täytäntöön direktiivi 95/46/EY.”

8 Asetuksen N:o 45/2001 4 artiklan sanamuoto on seuraava:

”1. Henkilötietojen osalta on noudatettava seuraavaa:

a) henkilötietoja on käsiteltävä asianmukaisesti ja laillisesti;

b) henkilötiedot on kerättävä perusteltua ja nimenomaisesti määriteltyä tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Myöhempää käsittelyä historiantutkimusta taikka tilastollisia tai tieteellisiä tarkoituksia varten ei pidetä yhteensopimattomana, sillä edellytyksellä, että rekisterinpitäjä toteuttaa asianmukaiset suojatoimet varmistaakseen erityisesti sen, ettei tietoja käsitellä mitään muita tarkoituksia varten ja ettei tietoja käytetä ketään tiettyä henkilöä koskevien toimenpiteiden tai päätösten tukena;

c) henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne saa olla liian laajoja suhteessa tarkoituksiin, joihin ne on kerätty ja/tai joihin niitä myöhemmin käsitellään;

d) henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niihin tarkoituksiin nähden virheelliset tai puutteelliset tiedot, joita varten tiedot kerättiin tai joita varten niitä myöhemmin käsitellään, poistetaan tai oikaistaan;

e) henkilötiedot on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niitä tarkoituksia varten, joihin tiedot kerättiin tai joihin niitä myöhemmin käsitellään. [Unionin] toimielimen tai elimen on määrättävä, että henkilötiedot, joita säilytetään tätä kauemmin historiantutkimusta taikka tilastollisia tai tieteellisiä tarkoituksia varten, säilytetään nimettömässä muodossa tai, jos tämä ei ole mahdollista, ne säilytetään ainoastaan sillä edellytyksellä, että rekisteröidyn henkilöllisyys salataan. Tietoja ei kuitenkaan saa käyttää muuhun kuin historian tutkimukseen taikka tilastollisiin tai tieteellisiin tarkoituksiin.

2. Rekisterinpitäjän on huolehdittava 1 kohdan noudattamisesta.”

9 Asetuksen N:o 45/2001 6 artiklan sanamuoto on seuraava:

”Rajoittamatta 4, 5 ja 10 artiklan soveltamista:

1) Henkilötietoja voidaan käsitellä muuta kuin sitä tarkoitusta varten, johon ne on kerätty, ainoastaan, jos tarkoituksen muutos on nimenomaisesti sallittu [unionin] toimielimen tai elimen sisäisissä säännöissä.

_ _”

10 Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Rajoittamatta 4, 5, 6 ja 10 artiklan soveltamista:

1) Henkilötietoja voidaan siirtää [unionin] toimielinten tai elinten kesken taikka niiden sisällä ainoastaan, jos tiedot ovat tarpeen vastaanottajan toimivaltaan kuuluvien tehtävien lainmukaista suorittamista varten.

– –”

11 Asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Sellaisten henkilötietojen, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvien tietojen käsittely on kielletty.

2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta, jos

a) rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa tällaiseen tietojen käsittelyyn, paitsi jos 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei [unionin] toimielimen tai elimen sisäisten sääntöjen mukaan voida poistaa rekisteröidyn suostumuksella; tai

b) käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän velvollisuuksien ja erityisten oikeuksien täytäntöönpanemiseksi työoikeuden alalla, jos [Euroopan unionin] perustamissopimukset tai näiden perustamissopimusten nojalla annetut muut säädökset sen sallivat tai, jos se on tarpeen, Euroopan tietosuojavaltuutettu on hyväksynyt käsittelyn soveltaen riittäviä suojatoimia; – –

3. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen ennaltaehkäisevää lääketiedettä, lääketieteellisiä diagnooseja, hoidon tai käsittelyn suorittamista taikka terveydenhuollon palvelujen hallintoa koskevia tarkoituksia varten ja jos näitä tietoja käsittelee terveydenhuollon ammattikoulutuksen saanut henkilö, jota koskee salassapitovelvollisuus, tai muu henkilö, jolla on vastaava velvoite.”

Tosiseikat

12 Kantaja työskenteli helmikuun 1997 ja maaliskuun 2006 välisenä aikana useissa komission yksiköissä ylimääräisenä toimihenkilönä tai väliaikaisesti yhteensä noin kolmen vuoden ajan. Hän hoiti muun muassa viimeksi sijaisena avustajan tehtäviä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) yksikössä “Muiden elinten kanssa yhteistyössä tehtävät tutkimukset” syyskuusta 2005 maaliskuuhun 2006.

13 Kantajalle ilmoitettiin 27.2.2006 päivätyllä muistiolla siitä, että hän oli menestynyt sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintakokeissa, ns. CAST 25 -kokeissa, joissa valittiin sihteeristöä 25 jäsenvaltiosta. Hänen nimensä kirjattiin tämän perusteella Euroopan henkilöstövalintaviraston (EPSO) lopulliseen menestyneiden hakijoiden tietokantaan, jonka voimassaoloaika oli kolme vuotta.

14 Kaksi komission pääosastoa ilmaisi kesäkuussa 2006 tahtonsa ottaa kantaja palvelukseen.

15 Kantaja kutsuttiin lääkärintarkastukseen, jotta voitaisiin arvioida palvelussuhteen ehtojen 83 artiklan mukaisesti, oliko hänellä edellytykset tehtäviensä hoitamiseen.

16 Työhöntulotarkastus suoritettiin 26.6.2006 komission Brysselissä (Belgia) sijaitsevan työterveysyksikön tiloissa, ja tohtori K otti kantajan vastaan.

17 Kantaja lähetti 29.6.2006 komission työterveysyksikön päällikölle F:lle sähköpostiviestin, jossa hän valitti tohtori K:n sopimattomasta käytöksestä häntä kohtaan työhöntulotarkastuksen yhteydessä 26.6.2006.

18 F tutki kantelun heinäkuussa 2006 yhtäältä kuulemalla tohtori K:ta, joka kiisti häntä vastaan esitetyt seikat, ja toisaalta kantajaa.

19 Vaikka tohtori K:n moitituista teoista ei ollut näyttöä, kantajan asia päätettiin tämän tutkimuksen jälkeen antaa toisen lääkärin käsiteltäviksi.

20 Komission asiantuntijalääkäri antoi 26.9.2006 lääkärinlausunnon kantajan terveydellisten edellytysten täyttymättä jäämisestä.

21 Pääosaston (PO) ”Henkilöstö ja hallinto” johtaja S ilmoitti 9.11.2006 päivätyllä kirjeellä kantajalle, että hän ei täyttänyt tuolloin terveydellisiä edellytyksiä, joita vaadittiin hänen tehtäviensä hoitamista varten, ja että kantajalla oli henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisen alakohdan mukaisesti oikeus pyytää 20 päivän kuluessa, että hänen tapauksensa annetaan käsiteltäväksi lääketieteelliselle komitealle.

22 Kantaja pyysi 18.11.2006 päivätyllä kirjeellä, että hänen tapauksensa annettaisiin käsiteltäväksi lääketieteelliselle komitealle.

23 Lääketieteellinen komitea ilmoitti 17.4.2007 päivätyssä lausunnossaan, joka oli laadittu sen kolmen jäsenen yhteisen näkemyksen mukaisesti, että se katsoi tutkittuaan kaikki asianomaista henkilöä koskevan asiakirja-aineiston asiakirjat ja pyydettyään psykiatrisen asiantuntijalausunnon, että ”[kantajalla] ei [ollut] edellytyksiä tehtäviensä hoitamiseen”. Lausunnon lopussa täsmennettiin, että ”päätelmien lääketieteelliset perusteet toimitetaan potilastietojen salassapitoa noudattaen [komission työterveysyksikölle]”.

24 Komissio ilmoitti kantajalle 15.5.2007 päivätyllä kirjeellä, että ”komission lausunnossa [jonka jäljennös oli kirjeen liitteenä] todettiin, että [hän] ei [täyttänyt] terveydellisiä edellytyksiä tehtäviensä hoitamiseen”. Kirjeessä mainittiin, että ”päätelmien lääketieteelliset perusteet [oli] toimitettu potilastietojen salassapitoa noudattaen Brysseliin komission työterveysyksikön päällikölle, joka [oli] liittänyt ne [kantajaa] koskeviin lääketieteelliseen kansioon”.

25 Kantaja teki kyseisestä päätöksestä valituksen 9.5.2007.

26 Komissio hylkäsi valituksen 12.7.2007 tehdyllä päätöksellä.

27 Kantaja nosti 4.3.2008 kanteen erityisesti 15.5.2007 tehdystä päätöksestä diaarinumerolla F-33/08. Virkamiestuomioistuin hylkäsi kanteen 21.10.2009 antamallaan tuomiolla. Euroopan unionin yleinen tuomioistuin pysytti tämän hylkäyksen muutoksenhaussa 15.6.2011 antamallaan tuomiolla (asia T-510/09 P, V v. komissio).

28 Sen jälkeen kun parlamentin työterveysyksikkö oli pyytänyt 9.12.2008 päivätyllä viestillä komission yksiköitä toimittamaan kantajan lääketieteellisen kansion, parlamentti esitti 10.12.2008 päivätyllä kirjeellä kantajalle työtarjouksen pääsihteeristön tehtäväryhmään II kuuluvasta sopimussuhteisen toimihenkilön tehtävästä 2.2. ja 2.8.2009 väliseksi ajaksi. Kyseisessä kirjeessä täsmennettiin, että tarjous edellytti palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan mukaisten palvelukseen ottamista koskevien edellytysten täyttämistä ja työhöntulotarkastuksen myönteistä tulosta. Kantajaa kehotettiin samalla toimittamaan faxilla kahden viikon kuluessa tarvittavat asiakirjat, erityisesti oikeaksi todistetut jäljennökset kaikkien hänen aikaisempien työnantajiensa antamien todistusten alkuperäiskappaleista. Kantajan palvelukseenottoasiakirjojen hallinnoinnista vastaava henkilö ilmoitti samana päivänä lähetetyssä sähköpostiviestissä hänelle muun muassa työhöntulotarkastusta koskevista yksityiskohdista ja kehotti tätä toimittamaan passikuvan hänen ”lääketieteellisen kansionsa perustamista varten”.

29 Kantaja hyväksyi parlamentin työtarjouksen 10.12.2008 päivätyllä sähköpostiviestillä. Hän ilmoitti parlamentille toisessa samana päivänä lähettämässään sähköpostiviestistä, että hän ei voinut toimittaa pyydettyjä asiakirjoja faxilla kahden viikon kuluessa ulkomaanmatkan vuoksi ja että hän toivoi saavansa joulunpyhien vuoksi aikaa tammikuuhun saakka.

30 Kantaja kutsuttiin 10.12.2008 päivätyllä kirjeellä työhöntulotarkastukseen 7.1.2009. Tämän kirjeen alaviitteessä oli parlamentin Brysselin työterveysyksikön kuuden lääkärin nimet. Kirjeen oli allekirjoittanut tohtori B. Kuuden mainitun lääkärin joukossa oli tohtori K, joka oli suorittanut kantajan työhöntulotarkastuksen komissiossa 26.6.2006 ja jonka menettelystä kantaja oli kannellut.

31 Kantajan asiakirjojen hallinnoinnista vastaava henkilö vastasi kantajalle 11.12.2008 sähköpostitse, että hän sai ilman muuta toimittaa pyydetyt asiakirjat tammikuussa, koska palvelukseenoton oli määrä tapahtua 2.2.2009.

32 Kantaja ilmoittautui 12.12.2008 omasta aloitteestaan Parc Léopoldin klinikalle Brysseliin verikokeita varten.

33 Parlamentin työterveysyksikkö sai 12.12.2008 jäljennöksen kantajan työhöntulotarkastuksen lääketieteellisestä kansiosta, jonka alkuperäiskappale oli säilytetty komission arkistossa sen jälkeen kun kyseinen toimielin oli kieltäytynyt ottamasta häntä palvelukseensa.

34 Parlamentin asiantuntijalääkäri totesi 18.12.2008 päivätyssä lausunnossaan tutkittuaan komission toimittamat asiakirjat, että kantajalla ei ollut terveydellisiä edellytyksiä hoitaa ”mitään tehtäviä missään Euroopan toimielimissä”. Lausunnon otsikkona oli ”Tulokset komission Brysselissä 26.6.2006 suorittamasta lääkärintarkastuksesta”, ja se perustuu siihen toteamukseen, että komission asiantuntijalääkäri oli todennut 26.9.2006, että kantajalla ei ollut edellytyksiä tehtäviensä hoitamiseen, minkä lääketieteellinen komitea oli vahvistanut 17.4.2007, ja tämä toteamus ”on vielä tällä hetkellä voimassa kaikkien tehtävien osalta kaikissa Euroopan unionin toimielimissä”.

35 Parlamentti ilmoitti 19.12.2008 päivätyllä kirjeellä kantajalle edellä mainitusta 18.12.2008 päivätystä edellytysten täyttymättä jäämisestä koskevasta lausunnosta ja peruutti hänelle 10.12.2008 esitetyn työtarjouksen (jäljempänä riidanalainen päätös). Parlamentti muistutti tässä kirjeessä ensinnäkin kantajan velvollisuudesta ilmoittaa sille kaikista toisissa toimielimissä aikaisemmin tehdyistä muista työhöntulotarkastuksista palvelukseenottomenettelyn helpottamiseksi ja kyseisen toimielimen hallussa olevan lääketieteellisen kansion siirtämisen mahdollistamiseksi. Parlamentti ilmoitti toiseksi, että se oli saanut komission hallussa olleen kantajan lääketieteellisen kansion saatuaan CAST-tietokantaa tutkittuaan tietää, että asianomainen oli työskennellyt aiemmin kyseisessä toimielimessä.

36 Kantaja teki 5.1.2009 päivätyssä kirjeessä riidanalaisesta päätöksestä henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla valituksen. Parlamentti ilmoittaa, että valitus saapui sille 7.1.2009, eikä tätä tietoa ole kiistetty.

37 Kantaja täydensi valitustaan 26.1. ja 13.3.2009 päivätyillä sähköpostiviesteillään. Hän vaati lisäksi, että 12.12.2008 Parc Leopoldin klinikalla ja 26.6.2006 komission työterveysyksikössä tehtyjen verikokeiden tulokset ilmoitettaisiin hänelle, ja väitti tohtori K:n väärentäneen näiden lääketieteellisen tutkimusten tulokset.

38 Kantaja kävi 18.2.2009 uudelleen verikokeissa, joista ilmeni hänen siteeraamiensa lähteiden mukaan ”merkittävä ja ensi arviolta vaikeasti selitettävissä oleva ero 12.12.2008 tehtyjen verikokeiden tuloksiin nähden”.

39 Parlamentti ilmoitti 30.4.2009 päivätyllä kirjeellä kantajalle hylkäävänsä väitteet, joiden mukaan tohtori K olisi väärentänyt edellä mainittujen verikokeiden tulokset.

40 Valituksen hylkäävä implisiittinen päätös tehtiin 7.5.2009.

41 Parlamentti ilmoitti verikokeiden tulokset kantajalle 12.5.2009 päivätyllä kirjeellä.

42 Parlamentin pääsihteeri hylkäsi valituksen nimenomaisesti 24.6.2009 päivätyllä kirjeellä, joka annettiin kantajalle tiedoksi 2.7.2009.

Asianosaisten vaatimukset ja asian käsittelyn vaiheet

43 Kantaja vaatii, että virkamiestuomioistuin

— määrää parlamentin ennen asian ratkaisemista yhtäältä poistamaan hänen lääketieteellisestä kansiostaan Parc Léopoldin klinikalla 12.12.2008 tehtyjen verikokeiden tulokset sillä perusteella, että tohtori K on väärentänyt ne, ja toisaalta poistamaan, korvaamaan tai korjaamaan hänen lääketieteellisestä kansiostaan väärät vastaukset, jotka hän antoi tohtori K:n painostuksesta käydessään työhöntulotarkastuksessa komissiossa;

— kumoaa riidanalaisen päätöksen;

— kumoaa asiantuntijalääkärin 18.12.2008 päivätyn lausunnon;

— kehottaa parlamenttia järjestämään todellisen työhöntulotarkastuksen, joka ei ole syrjivä, ja avaamaan uudelleen toimen, jota hänelle tarjottiin parlamentin PO:ssa ”Viestintä”;

— velvoittaa parlamentin suorittamaan hänelle 70 000 euron suuruisen korvauksen henkisestä kärsimyksestä ja aineellisesta vahingosta viivästyskorkoineen, ja

— velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

44 Parlamentti vaatii, että virkamiestuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut.

45 Virkamiestuomioistuin kehotti prosessinjohtotoimena 12.2.2010 päivätyllä kirjeellä parlamenttia toimittamaan parlamentin puhemiehistön 3.5.2004 tekemän päätöksen, joka koski virkamiesten ja muun henkilöstön palvelukseenottamista koskevia sisäisiä sääntöjä. Parlamentti noudatti kehotusta.

46 Virkamiestuomioistuin toteutti 12.4.2010 päivätyllä kirjeellä työjärjestyksen 58 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun asian selvittämistoimen, jolla se kehotti komissiota täsmentämään erityisesti, mitkä olivat kyseisen toimielimen sisäiset säännöt, joita sovellettiin siirrettäessä potilastietoja toiselle toimielimelle, ja missä tosiasiallisissa olosuhteissa V:n potilastiedot oli siirretty parlamentille. Komissio noudatti tätä toimenpidettä 23.4.2010 päivätyllä kirjeellä.

47 Virkamiestuomioistuin kehotti prosessinjohtotoimenpiteinä 12.4.2010 päivätyllä kirjeellä parlamenttia yhtäältä täsmentämään tosiasialliset olosuhteet, joissa kantajan potilastiedot oli siirretty sille, ja toisaalta työjärjestyksen 111 artiklan 1 kohdan mukaisesti esittämään sille huomautuksensa siitä, onko tarkoituksenmukaista pyytää Euroopan tietosuojavaltuutettua osallistumaan väliintulijana oikeudenkäyntiin. Parlamentti noudatti 23.4.2010 kirjeellä prosessinjohtotoimea ja ilmoitti virkamiestuomioistuimelle, ettei sillä ollut esitettävänään huomautuksia siitä, onko tarkoituksenmukaista pyytää Euroopan tietosuojavaltuutettua osallistumaan oikeudenkäyntiin väliintulijana.

48 Virkamiestuomioistuin kehotti kantajaa 12.4.2010 päivätyllä kirjeellä työjärjestyksen 111 artiklan 1 kohdan mukaisesti esittämään huomautuksensa siitä, onko tarkoituksenmukaista pyytää Euroopan tietosuojavaltuutettua osallistumaan oikeudenkäyntiin väliintulijana. Kantaja vastasi 23.4.2010 päivätyllä kirjeellä, että tällaisen pyynnön esittäminen olisi hänestä tarkoituksenmukaista.

49 Virkamiestuomioistuin arvioi, että ei ollut syytä pyytää komissiota osallistumaan tähän oikeudenkäyntiin väliintulijana, koska tämä toimielin oli toimittanut virkamiestuomioistuimelle edellä mainitun asian selvitystoimen perusteella asiakirja-aineistoon tarvittavia lisätietoja. Komission oikeuksia ei myöskään voida suoraan loukata nyt käsiteltävässä asiassa, koska kanteen vaatimukset eivät koske mitään tämän toimielimen toimea.

50 Kantaja ilmoitti 23.4.2010 sähköpostitse virkamiestuomioistuimelle keskeyttäneensä asianajajansa toimeksiannon siihen saakka, kunnes annettaisiin ratkaisu vaatimuksesta, jossa vaaditaan virkamiestuomioistuimen luopumista asian käsittelystä ja jonka hän oli esittänyt Euroopan unionin tuomioistuimelle.

51 Sen jälkeen kun virkamiestuomioistuimen ja kantajan välillä oli käyty kirjeenvaihtoa ja sähköpostien vaihtoa, joka sisälsi muun muassa 21.5.2010 päivätyn kirjaajan kirjeen ja 10.6.2010 päivätyn virkamiestuomioistuimen presidentin kirjeen, kantaja vahvisti virkamiestuomioistuimen presidentille osoittamassaan 15.6.2010 päivätyssä kirjeessä pysyttävänsä kanteensa virkamiestuomioistuimessa samoin kuin valtuutuksen, jonka hän oli antanut asianajaja Boigelot'lle nyt käsiteltävässä asiassa. Tätä kantajan kirjettä ei otettu asiakirja-aineistoon. Asianajaja Boigelot vahvisti 1.7.2010 päivätyllä kirjeellä, että hänellä oli edelleen kantajan antama valtuutus nyt käsiteltävässä asiassa. Tämän kirjeen liitteenä oli kantajan 15.6.2010 päivätty kirje.

52 Virkamiestuomioistuin kehotti 8.7.2010 päivätyllä kirjeellä Euroopan tietosuojavaltuutettua ilmoittamaan, jos hän haluaisi osallistua väliintulijana tähän oikeudenkäyntiin. Virkamiestuomioistuin korosti kyseisessä kirjeessä muun muassa, että kantaja vetosi asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan rikkomiseen.

53 Euroopan tietosuojavaltuutettu vastasi 31.8.2010 päivätyllä kirjeellä haluavansa osallistua tämän asian käsittelyyn väliintulijana tukeakseen kantajan vaatimuksia.

54 Virkamiestuomioistuin kehotti 16.9.2010 päivätyllä kirjeellä osapuolia työjärjestyksen 111 artiklan 2 kohdan mukaisesti ilmoittamaan sille tarvittaessa asiakirjat, jotka ne katsovat salaisiksi tai luottamuksellisiksi ja joita ne eivät näin ollen haluaisi toimitettaviksi väliintulijalle. Parlamentti vastasi virkamiestuomioistuimelle 20.9.2010 päivätyllä kirjeellä, että yksikään asiakirja-aineiston asiakirjoista ei ollut salainen eikä luottamuksellinen. Kantaja pyysi 24.9.2010 päivätyllä kirjeellä kaikkien nyt käsiteltävän asian oikeudenkäyntiasiakirjoihin sisältyvien henkilökohtaisten tietojensa luottamuksellista käsittelyä, jotta vältettäisiin kaikki mahdollisuudet hänen tunnistamiseensa, ja toimitti virkamiestuomioistuimelle kannekirjelmästä ei-luottamuksellisen version.

55 Osapuolille ilmoitettiin 11.10.2010 päivätyllä kirjeellä, että virkamiestuomioistuin oli hyväksynyt kantajan pyynnön luottamuksellisesta käsittelystä. Parlamenttia kehotettiin toimittamaan virkamiestuomioistuimelle ei-luottamuksellinen versio vastinekirjelmästä ja 23.4.2010 päivätystä kirjeestä, jolla tämä oli ilmoittanut muun muassa, että sillä ei ollut huomautettavaa siitä, onko tarkoituksenmukaista, että Euroopan tietosuojavaltuutettu osallistuisi oikeudenkäyntiin väliintulijana. Parlamentti noudatti tätä pyyntöä.

56 Euroopan tietosuojavaltuutettu hyväksyttiin väliintulijaksi 10.11.2010 annetulla määräyksellä.

57 Euroopan tietosuojavaltuutettu toimitti väliintulokirjelmänsä 10.1.2011. Hän täsmentää kyseisessä kirjelmässä tukevansa kantajan vaatimuksia väliintulijana vain siltä osin kuin tämä väittää, että parlamentin työterveysyksikön menettely oli tietosuojaa koskevien sääntöjen vastainen.

58 Osapuolet esittivät huomautuksensa tästä kirjelmästä 3.2.2011 päivätyillä kirjeillä.

Oikeudellinen arviointi

1. *Vaatimukset, jotka koskevat asiantuntijalääkärin 18.12.2008 antaman lausunnon kumoamista*

59 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat ainoastaan toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (asia T-6/93, Pérez Jiménez v. komissio, tuomio 15.6.1994, 34 kohta). Kun kyse on toimista tai päätöksistä, jotka tehdään monivaiheisessa menettelyssä, erityisesti sisäisen menettelyn päätteeksi, kumoamiskanteen kohteena voivat lähtökohtaisesti olla vain toimenpiteet, jossa lopullisesti vahvistetaan toimielimen kanta kyseisen menettelyn päätteeksi, sen sijaan menettelyn kuluessa tehdyt toimenpiteet, joilla valmistellaan lopullista päätöstä, eivät ole kannekelpoisia (ks. esim. lääketieteellisen komitean lausunnon osalta asia T-394/03, Angeletti v. komissio, tuomio 11.4.2006, 36 kohta, ja työkyvyttömyyslautakunnan lausunnon osalta asia F-41/06, Marcuccio v. komissio, tuomio 4.11.2008, 53 ja 54 kohta).

60 Asiantuntijalääkärin 18.12.2008 antama lausunto on riidanalaista päätöstä valmisteleva toimi, joten kantaja ei voi riitauttaa sitä suoraan. Tästä seuraa, että tätä lausuntoa koskevat vaatimukset on jätettävä tutkimatta.

2. *Vaatimukset, joiden mukaan virkamiestuomioistuimen pitäisi määrätä tietyistä toimenpiteistä*

61 Kantaja vaatii virkamiestuomioistuinta määräämään parlamenttia yhtäältä poistamaan häntä koskevasta lääketieteellisestä kansiosta 12.12.2008 tehtyjen verikokeiden tulokset ja toisaalta poistamaan hänen lääketieteellisestä kansiosta virheelliset vastaukset. joita hän antoi tohtori K:n painostamana komission työhöntulotarkastuksessa, taikka korvaamaan tai korjaamaan ne. Kantaja pyytää lisäksi virkamiestuomioistuinta kehottamaan parlamenttia järjestämään työhöntulotarkastuksen ja avaamaan uudelleen toimen, jota hänelle tarjottiin parlamentin PO:ssa ”Viestintä”.

62 Kuten parlamentti esittää, tällaiset vaatimukset ovat määräyksen esittämistä koskevia vaatimuksia.

63 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin tuomioistuimilla ei ole toimivaltaa antaa toimielimille määräyksiä (yhdistetyt asiat C-41/88 ja C-178/88, Becker ja Starquit v. parlamentti, tuomio 21.11.1989, julkaistu tiivistelmänä, 6 kohta; asia T-94/92, X v. komissio, tuomio 9.6.1994, 33 kohta; asia T-172/95, Chesi ym. v. neuvosto, tuomio 9.6.1998, 33 kohta; asia T-300/97, Latino v. komissio, tuomio 15.12.1999, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja asia F-57/06, Hinderyckx v. neuvosto, tuomio 7.11.2007, 65 kohta).

64 Edellä mainitut vaatimukset on näin ollen jätettävä tutkimatta.,

3. *Vaatimukset, jotka koskevat riidanalaisen päätöksen kumoamista*

65 Kantaja esittää lähinnä neljä kanneperustetta:

— ensimmäinen koskee parlamentin asiantuntijalääkärin antaman lausunnon sääntöjenvastaisuutta, koska se on annettu yli kaksi vuotta vanhojen komission työterveysyksiköltä saatujen asiakirjojen perusteella ilman että asianomaiselle olisi ensin tehty kliinisiä ja psykologisia tutkimuksia;

— toinen koskee henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisessa alakohdassa määrätyn menettelyn noudattamatta jättämistä ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen loukkaamista, koska riidanalainen päätös on tehty ilman että kantajalla olisi ollut ensin mahdollisuutta saattaa asia muutoksenhakuasteessa toimivan lääketieteellisen komitean käsiteltäväksi;

— kolmas koskee yksityisyyden suojan periaatteen loukkaamista ja asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan rikkomista;

— neljäs koskee henkistä ahdistelua.

Asiantuntijalääkärin lausunnon sääntöjenvastaisuutta koskeva ensimmäinen kanneperuste

Asianosaisten lausumat

66 Kantaja väittää, että asiantuntijalääkärin lausunto, jonka perusteella riidanalainen päätös on tehty, on annettu sääntöjenvastaisissa olosuhteissa. Asiantuntijalääkäri on näet antanut lausuntonsa tekemättä kantajalle lääkärintarkastusta ja ainoastaan komission lääketieteelliseltä yksiköltä saadun aikaisemman lääketieteellisen kansion perusteella, vaikka sen tiedot olivat yli kahden vuoden takaa ja vaikka se oli riitautettu asiassa F-33/08. Unionin tuomioistuimet katsoivat hänen mielestään, että työhöntulotarkastuksen on välttämättä sisällettävä kliininen tutkimus, koska se olisi muuten täysin tarpeeton. Komission sääntöjen mukaan edellytysten täyttymistä koskeva lausunto on lisäksi voimassa vain kuuden kuukauden ajan.

67 Parlamentti ei kiistä sitä, että sen asiantuntijalääkäri ei ole tehnyt kantajalle kliinistä tutkimusta. Se katsoo kuitenkin, että sen asiantuntijalääkäri ei ollut tässä tapauksessa velvollinen tekemään tällaista tutkimusta.

68 Parlamentti korostaa ensinnäkin alustavasti, että virkamiestuomioistuin piti edellä mainitussa asiassa V vastaan komissio 21.10.2009 antamassaan tuomiossa komission kantajan osalta tekemää edellytysten täyttymättä jäämistä koskenutta päätöstä laillisena. Riidanalainen päätös ja asiantuntijalääkärin lausunto perustuvat siten päätökseen, jonka komissio on tehnyt täysin laillisesti.

69 Parlamentti väittää toiseksi, että se, onko kliinisen tutkimuksen tekeminen hakijalle työhöntulon yhteydessä tarkoituksenmukaista, on täysin lääketieteellinen kysymys, jonka laillisuutta tuomioistuimet eivät voi tutkia. Se muistuttaa tässä yhteydessä analogisesti unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä, joka koskee työkyvyttömyyslautakunnan virkamiehelle suorittaman lääketieteellisen tutkimuksen tarkoituksenmukaisuutta.

70 Parlamentti esittää kolmanneksi, että sen asiantuntijalääkärin käytettävissä on ollut komission toimittama kantajan lääketieteellinen kansio, joka sisältää useiden kliinisten tutkimusten ja täydentävien asiantuntijalausuntojen tulokset. Tähän kansioon sisältyvät tiedot ovat olleet riittävän tuoreita ja merkityksellisiä, jotta hän on kyennyt antamaan lausuntonsa, kun otetaan huomioon kantajan sairauden kroonisuus ja pysyvyys.

71 Parlamentti kiistää neljänneksi väitteen, joka koskee komission työterveysyksikön menettelykäsikirjaa, koska sitä ei sen mukaan voida soveltaa parlamenttiin. Ainoa työhöntulotarkastuksen pätevyyttä koskeva parlamentin vahvistama sisäinen sääntö on sisäisten sääntöjen 15 artikla, jossa määrätään siitä, että edellytysten täyttymistä koskeva lausunto on voimassa yhden vuoden ajan. Tätä sääntöä voidaan soveltaa vain myönteisiin lausuntoihin, eikä siihen voida vedota sitä vastaan, että parlamentin asiantuntijalääkäri viittaa riidanalaista lausuntoa antaessaan komission asiantuntijalääkärin yli vuosi aikaisemmin antamaan edellytysten täyttymättä jäämistä koskevaan lausuntoon.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

72 Vaikka unionin tuomioistuin ei voi terveydellisten edellytysten täyttymättä jäämisellä perustellun palvelukseenoton epäämisen laillisuutta valvoessaan korvata erityistä lääkärinlausuntoa omalla arvioinnillaan, sen on kuitenkin selvitettävä, onko palvelukseenottomenettelyn kulku ollut laillinen, ja erityisesti tutkittava, perustuuko palvelukseenoton epääminen perusteltuun lääketieteelliseen lausuntoon, joka osoittaa ymmärrettävän yhteyden sisältämiensä lääketieteellisten toteamusten ja siinä tehdyn päätelmän välillä (asia T-10/93, A v. komissio, tuomio 14.4.1994, 61 kohta).

73 On mahdollista, että toimielimen asiantuntijalääkäri nojautuu terveydellisten edellytysten täyttymättä jäämistä koskevassa lausunnossaan tämänhetkisten fyysisten tai psyykkisten ongelmien lisäksi myös lääketieteellisesti perusteltuun ennusteeseen, joka koskee tulevia ongelmia, jotka saattavat tulevaisuudessa vaarantaa suunniteltujen tehtävien normaalin hoidon (em. asia A v. komissio, tuomion 62 kohta).

74 Lisäksi on muistettava, että kun unionin toimielimellä on laaja harkintavalta, unionin oikeusjärjestyksessä myönnettyjen takeiden noudattamisen valvonta hallinnollisissa menettelyissä on erityisen tärkeää. Unionin tuomioistuimet ovat tältä osin täsmentäneet, että näihin takeisiin kuuluvat muun muassa toimivaltaisen toimielimen velvollisuus tutkia huolellisesti ja puolueettomasti kaikki käsiteltävänä olevan tapauksen kannalta merkitykselliset seikat sekä perustella päätöksensä riittävällä tavalla (ks. asia C-269/90, Technische Universität München, tuomio 21.11.1991, 14 kohta; yhdistetyt asiat C-258/90 ja C-259/90, Pesquerias De Bermeo ja Naviera Laida v. komissio, tuomio 7.5.1992, 26 kohta; asia C-525/04 P, Espanja v. Lenzing, tuomio 22.11.2007, 58 kohta, ja asia T-404/06 P, ETF v. Landgren, tuomio 8.9.2009, 163 kohta).

75 Tässä tapauksessa 18.12.2008 päivätyn lausunnon sanamuodostakin ilmenee, että parlamentin asiantuntijalääkäri on tätä lausuntoa antaessaan nojautunut ainoastaan komission vuosina 2006 ja 2007 eli puolitoista vuotta aikaisemmin toisen työhöntuloon liittyvän lääketieteellisen tarkastusmenettelyn yhteydessä keräämiin lääketieteellisiin tietoihin. Parlamentti ei myöskään kiistä sitä, että komissio oli saanut nämä lääketieteelliset tiedot yli puolitoista vuotta ennen parlamentin asiantuntijalääkärin 18.12.2008 antamaa edellytysten täyttymättä jäämistä koskevaa lausuntoa.

76 Aluksi on korostettava, että sisäisten sääntöjen 15 artiklassa, joka on käyttäytymissääntö, jonka parlamentti on asettanut itselleen ja josta se ei voi poiketa täsmentämättä syitä, jotka ovat saaneet sen menettelemään niin, rajoitetaan yleisesti palvelussuhteen ehtojen 83 artiklan säännösten perusteella suoritetun lääkärintarkastuksen tulosten voimassaoloaika yhteen vuoteen. Parlamentin olisi pitänyt tämän säännöksen perusteella ainakin epäillä komission keräämien tietojen pätevyyttä, koska se ei olisi voinut pitää niitä pätevinä yli vuoden kuluttua työhöntulotarkastuksesta, jos ne olisi saatu sen itsensä suorittaman työhöntulomenettelyn aikana.

77 On myös katsottu, että työhöntulotarkastuksen on välttämättä sisällettävä kliininen tutkimus ja tarvittaessa asiantuntijalääkärin määräämiä täydentäviä biologisia testejä, koska se olisi muuten täysin tarpeeton (em. asia A v. komissio, tuomion 49–51 kohta).

78 Edellä 73 ja 74 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta edellytysten täyttymättä jäämistä koskeva lausunto olisi sääntöjenmukainen, siinä pitäisi todeta tämänhetkiset tai tulevat ongelmat ja sen pitäisi perustua merkityksellisiin seikkoihin.

79 Parlamentti nojautuu työkyvyttömyyden toteamista ammattitaudiksi koskevaan oikeuskäytäntöön ja vetoaa siihen, että se, onko tietyissä olosuhteissa suoritettava asianomaisen henkilön kliininen tutkimus, kuuluu harkintavaltaan, joka on annettu työkyvyttömyyslautakunnan jäsenille (asia T-376/02, O v. komissio, tuomio 23.11.2004, 44 kohta).

80 Tämä oikeuskäytäntö liittyy kuitenkin rajoituksiin, jotka koskevat täysin lääketieteellisten arviointien tuomioistuinvalvontaa, eikä sillä voida perustella sitä, että asiantuntijalääkäri vapautuisi palvelussuhteen ehtojen 83 artiklassa määrätystä velvollisuudesta tehdä lääkärintarkastus, jotta hän varmistuisi itse asianomaisen henkilön edellytyksistä tehtäviensä hoitamiseen.

81 Lääkärille lääketieteellisissä asioissa annettu harkintavalta ei merkitse myöskään sitä, että tuomioistuimia kiellettäisiin yhtäältä tarkistamasta esitettyjen todisteiden aineellinen paikkansapitävyys, niiden luotettavuus ja johdonmukaisuus, ja toisaalta valvomasta, muodostavatko nämä seikat merkityksellisten tietojen kokonaisuuden, joka on otettava huomioon arvioitaessa monitahoista tilannetta, ja tukevatko ne päätelmiä, joita niistä on tehty (ks. vastaavasti asia T-191/01, Hecq v. komissio, tuomio 12.5.2004, 63 kohta).

82 Kun otetaan huomioon komission toimittamien lääketieteellisten tietojen vanhentuneisuus ja näiden tietojen mahdollinen kehitys sillä välin, asiantuntijalääkärillä ei siten ollut tässä tapauksessa käytettävissään kaikkia asiaankuuluvia tietoja kantajan terveydentilasta, kun hän antoi edellytysten täyttymättä jäämistä koskevan lausuntonsa.

83 Parlamentin väite, joka koskee komission vuonna 2007 toteaman kantajan edellytysten täyttymättä jäämisen syynä olevaa sairautta, on hylättävä. On näet katsottu, että henkisillä ongelmilla, jotka ovat luonteeltaan vaihtelevia, ei voida perustella sitä, että niistä kärsivä henkilö poissuljetaan lopullisesti palveluksesta, koska hallinnolla on velvollisuus huolehtia asianomaisen säännöllisestä uudelleentarkastuksesta kohtuullisin väliajoin (ks. virkamiehen sairauslomalle määräämisestä viran puolesta asia F-17/05, de Brito Sequeira Carvalho v. komissio, tuomio 13.12.2006, 129 ja 130 kohta, joka on pysytetty yhdistetyissä asioissa T-40/07 P ja T-62/07 P, de Brito Sequeira Carvalho v. komissio ja komissio v. de Brito Sequeira Carvalho 5.10.2009 annetulla tuomiolla, 231–240 kohta).

84 Se, että virkamiestuomioistuin on pitänyt komission kantajan edellytysten täyttymättä jäämisestä vuonna 2007 tekemää päätöstä laillisena, ei vaikuta tämän kanneperusteen perusteltavuuden arvioimiseen, kun otetaan edellisissä kohdissa esitetyt seikat huomioon.

85 Parlamentin asiamiehet ovat lisäksi todenneet istunnossa vastauksena virkamiestuomioistuimen kysymyksiin, että heillä ei ollut potilastietojen luottamuksellisuuden vuoksi käytettävissään asiakirjoja, joiden perusteella parlamentin asiantuntijalääkäri oli antanut edellytysten täyttymättä jäämistä koskevan lausuntonsa, kuten ei myöskään nimittävällä viranomaisella, kun se antoi ratkaisun kantajan valituksesta. He eivät siis kyenneet täsmentämään virkamiestuomioistuimelle, millaisia nämä asiakirjat olivat, eivätkä vahvistamaan, että komission parlamentille toimittaman asiakirja-aineiston perusteella parlamentin asiantuntijalääkäri sai täyden selvyyden komissiossa suoritetun työhöntulotarkastusmenettelyn erityisestä asiayhteydestä ja siitä, että komissio oli aikaisemmin ottanut kantajan palvelukseensa useita kertoja. Parlamentin toimivaltainen nimittävä viranomainen ei ole myöskään kyennyt selvittämään, perustuiko asiantuntijalääkärin lausunto asiaankuuluvien tietojen kokonaisuuteen.

86 Virkamiestuomioistuin toteaa lopuksi, että parlamentin asiantuntijalääkäri on antanut lausunnon kategorisin ja yleisin sanamuodoin kantajaa tutkimatta, vaikka lääketieteellisen komitean nimeämät asiantuntijat olivat antaneet komission työhöntulotarkastuksen yhteydessä monipuolisemman lausunnon.

87 Asiantuntijalääkärin lausunnon sääntöjenvastaisuutta koskeva kanneperuste on näin ollen hyväksyttävä.

Toinen kanneperuste, joka koskee henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisen alakohdan rikkomista

Asianosaisten lausumat

88 Kantaja esittää, että parlamentti on rikkonut henkilöstösääntöjen 33 artiklan säännöksiä ja loukannut puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatetta. Riidanalainen päätös on näet tehty ennen kuin kantaja oli kyennyt saattamaan asiaa kyseisissä säännöksissä tarkoitetun muutoksenhakuasteessa toimivan lääketieteellisen komitean tutkittavaksi.

89 Parlamentti väittää ensinnäkin, että riidanalaisessa päätöksessä täsmennettiin kantajalle, että hänellä oli mahdollisuus riitauttaa asiantuntijalääkärin lausunto lääketieteellisessä komiteassa, jos hän piti sitä tarkoituksenmukaisena, eikä hän ole käyttänyt tätä mahdollisuutta.

90 Parlamentti täsmentää toiseksi syitä, joiden vuoksi riidanalainen päätös tehtiin välittömästi. Koska kantaja ei ollut ensinnäkään ilmoittanut työterveysyksikölle lääketieteellisistä tutkimuksista, jotka hänelle oli tehty komissiossa, hän oli rikkonut luottamuksellisen siteen kyseiseen toimielimeen. Parlamentti arvioi tämän jälkeen, että kantajalle tarjottu toimi piti täyttää nopeasti, koska äitiyslomalla olleen virkamiehen poissaolo piti korvata. Lopuksi parlamentti väittää, että jos lääketieteellinen komitea olisi kyseenalaistanut asiantuntijalääkärin lausunnon, se olisi kyennyt tarjoamaan kantajalle vastaavan toimen, kun otetaan huomioon ehdotetun toimen luonne.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

91 Palvelussuhteen ehtojen 82 ja 83 artiklasta ilmenee yhdessä luettuina, että toimielimen asiantuntijalääkäri suorittaa ennen palvelukseen ottamista sopimussuhteiselle toimihenkilölle lääkärintarkastuksen sen varmistamiseksi, että tällä on terveydelliset edellytykset tarjottujen tehtävien hoitamiseen.

92 Henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisessa alakohdassa, jota sovelletaan soveltuvin osin sopimussuhteisiin toimihenkilöihin, määrätään sisäisestä muutoksenhakumenettelystä, joka koskee toimielimen asiantuntijalääkärin antamaa kielteistä lausuntoa.

93 On todettu, että kun lainsäätäjä on perustanut henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisella alakohdalla muutoksenhakuasteessa toimivan lääketieteellisen komitean, sen tavoitteena on ollut ottaa käyttöön hakijoita koskeva lisätae ja parantaa siten heidän oikeuksiensa suojaa (em. asia A v. komissio, tuomion 23 kohta). Tämä tae, joka liittyy puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaatteeseen (asia F-95/05, N v. komissio, tuomio 13.12.2007, 69 ja 76 kohta), muodostaa olennaisen menettelymääräyksen.

94 Tätä taetta on lisäksi välttämättä kunnioitettava ennen palvelukseenoton epäämistä koskevan päätöksen tekemistä eikä jossain myöhemmässä vaiheessa, sillä se menettäisi tuolloin merkityksensä, joka on palvelukseenoton hakijoiden puolustautumisoikeuksien takaaminen (ks. vastaavasti asia C-51/92 P, Hercules Chemicals v. komissio, tuomio 8.7.1999/Commission, 75–78 kohta, ja asia T-48/05, Franchet ja Byk v. komissio, tuomio 8.7.2008, 151 kohta). Henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisen alakohdan sanamuoto on tältä osin selvä: hakijalla on palvelukseenotossa 20 päivän määräaika saattaa asia lääketieteellisen komitean käsiteltäväksi eikä määräaika ala juosta palvelukseenoton epäämistä koskevan päätöksen tiedoksi antamisesta vaan asiantuntijalääkärin lausunnon tiedoksi antamisesta.

95 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on kiistatonta, että parlamentti on tehnyt riidanalaisen päätöksen antamatta sitä ennen kantajalle mahdollisuutta saattaa asia muutoksenhakuasteena toimivan lääketieteellisen komitean käsiteltäväksi. Parlamentti tosin ilmoitti asianomaiselle tästä mahdollisuudesta riidanalaisen päätöksen tiedoksiannon yhteydessä. Tämä seikka ei kuitenkaan vaikuta

todettuun sääntöjenvastaisuuteen, koska tämä päätös tehtiin jo ennen kuin kantaja oli kyennyt saattamaan asian muutoksenhakuasteena toimivan lääketieteellisen komitean käsiteltäväksi 20 päivän kuluessa asiantuntijalääkärin lausunnon tiedoksi antamisesta.

96 Parlamentti perustelee lopuksi sitä, että henkilöstösääntöjen 33 artiklan säännöksiä ei ole noudatettu, sillä, että sen piti yksikön edun nimissä ottaa nopeasti palvelukseensa toimihenkilö korvatakseen äitiyslomalla olevan virkamiehen, eikä se näin ollen voinut odottaa ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä henkilöstösääntöjen 33 artiklan säännösten 20 päivän pituisen määräajan päättymistä tai lääketieteellisen komitean lausuntoa, jos asia olisi saatettu sen käsiteltäväksi.

97 Tällainen syy ei voi kuitenkaan olla laillinen perustelu sille, että parlamentti jättää noudattamatta henkilöstösääntöjen 33 artiklassa säädettyjä menettelyä koskevia velvoitteita. Virkamiehen lähtö äitiyslomalle ei ole missään tapauksessa poikkeuksellista, ja parlamentin tehtävänä oli joko korvata äitiyslomalla oleva henkilö toisella sopimussuhteisella toimihenkilöllä tai aloittaa palvelukseenottomenettely riittävän aikaisin kyetäkseen noudattamaan henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisen alakohdan olennaista menettelymääräystä. Kun otetaan huomioon asiantuntijalääkärin lausunnon ja päivämääräksi 2.2.2009 vahvistetun palvelukseenoton suunnitellun päivämäärän välinen aika, tässä tapauksessa ei ollut missään tapauksessa ensi arviolta mahdotonta pyytää lääketieteellisen komitean lausuntoa.

98 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan menettelysäännön, erityisesti puolustautumisoikeuksien kunnioittamista koskevan periaatteen rikkominen, aiheuttaa päätöksen kumoamisen vain siltä osin kuin tämä rikkominen on vaikuttanut lopullisen päätöksen sisältöön. Tilanne on tällainen nyt käsiteltävässä asiassa, koska ei ole mahdotonta, että muutoksenhakuasteena toimiva lääketieteellinen komitea, jolla olisi ollut käytettävissään kaikki asiaankuuluvat tiedot kantajan terveydentilasta riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, olisi voinut antaa erilaisen lausunnon kuin asiantuntijalääkäri tai kyseenalaistaa mahdollisuuden nojautua komission yli puolitoista vuotta aikaisemmin saamiin lääketieteellisiin tietoihin.

99 Tästä seuraa, että henkilöstösääntöjen 33 artiklan toisen alakohdan rikkomista koskeva peruste on myös hyväksyttävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkaamista ja asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan rikkomista

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

100 Kantaja arvioi, että parlamentti on loukannut oikeutta yksityisyyden suojaan ja rikkonut sääntöjä, jotka koskevat henkilötietojen suojaa, erityisesti sääntöjä, jotka koskevat hänen lääketieteellisen kansionsa siirtämistä. Parlamentin asiantuntijalääkäri on antanut lausuntonsa nojautuen komission asiakirjoihin. Nämä asiakirjat olisi kuitenkin yhtäältä pitänyt luokitella komission arkistoihin tämän toimielimen työterveysyksikön menettelykäsikirjan mukaisesti, eivätkä ne olisi saaneet enää olla lääketieteellisen kansion asiakirjoja, koska kantaja ei enää hoitanut tehtäviä komissiossa. Toisaalta asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklassa kielletään kantajaa koskevien lääketieteellisten tietojen siirtäminen komissiosta parlamenttiin. Komission hallussa olleet lääketieteelliset tiedot oli näet kerätty yksinomaan kantajan ottamiseksi tämän toimielimen yksiköiden palvelukseen. Lisäksi parlamentin asiantuntijalääkärin tehtävänä on suorittaa työhöntulotarkastus eikä tutkia kantajan potilashistoriaa.

101 Parlamentin mielestä riidanalaisessa päätöksessä ei missään tapauksessa rikota henkilötietojen suojaa koskevia sääntöjä. Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklassa näet säädetään, että henkilötietoja voidaan siirtää yhteisöjen toimielinten, jos tiedot ovat tarpeen vastaanottajan toimivaltaan kuuluvien tehtävien lainmukaista suorittamista varten. Riidanalainen siirto on suoritettu, jotta parlamentti kykenisi

hoitamaan yhden tehtävistään eli valvomaan hakijan terveydellisiä edellytyksiä palvelukseenotossa. Tietojen siirtäminen on lisäksi perusteltua, jotta vältettäisiin tarpeettomat lääkärintarkastukset ja mahdollistettaisiin se, että hallinto saa täydelliset tiedot.

102 Euroopan tietosuojavaltuutettu arvioi, että vuosina 2006 ja 2007 kerättyjen kantajan terveydentilaa koskevien lääketieteellisten tietojen siirtäminen ja myöhempi käyttö ovat olleet asetuksen N:o 45/2001 vastaisia. Hän täsmentää ensinnäkin, että nämä tiedot eivät kuulu kantajan, joka on komission entinen tilapäinen toimihenkilö ja entinen sopimussuhteinen toimihenkilö, lääketieteelliseen kansioon ja että niiden siirron hyväksyttävyyttä koskeva kysymys ei tule esiin samalla tavoin kuin toimielimen palveluksessa olevan henkilön lääketieteellisen kansion siirtämistä koskeva kysymys. Komission työterveysyksikön menettelykäsikirjassa ei mainita sitä, mihin tarkoituksiin palvelukseenottomenettelyn yhteydessä kerätyt lääketieteelliset tiedot säilytetään arkistossa pidempään kuin kuusi kuukautta, eikä olosuhteita, joissa nämä tiedot ovat käytettävissä. Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa siitä, että hän suositteli vuosina 2007 ja 2008 antamissaan kahdessa lausunnossa parlamentille ja komissiolle, että hakijoita, joiden osalta terveydellisten edellytysten on todettu palvelukseenottomenettelyssä jääneen täyttymättä, koskevat palvelukseenottomenettelyn yhteydessä kerätyt lääketieteelliset tiedot säilytettäisiin vain rajoitetun ajan, joka voisi vastata ajanjaksoa, jonka aikana on mahdollista riitauttaa nämä tiedot tai niiden perusteella tehty päätös.

103 Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa, että henkilötietojen siirtämisestä toimielinten välillä säädetään pääasiallisesti asetuksen N:o 45/2001 7 artiklassa, tämän rajoittamatta kyseisen asetuksen 4, 5, 6 ja 10 artiklan soveltamista. Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklan noudattaminen ei siten tee näiden tietojen siirtämisestä ja myöhemmästä käytöstä kokonaisuutena tämän asetuksen mukaista, toisin kuin näyttää väittävän parlamentti, joka käsittelee vastinekirjelmässään vain kyseistä 7 artiklaa. Euroopan tietosuojavaltuutettu muistuttaa, että asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 1 kohdan nojalla erityisten tietoryhmien, kuten lääketieteellisten tietojen, käsittely on kielletty ja että näiden tietojen suoja on Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen mielestä erityisen tärkeää Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen (jäljempänä ihmisoikeussopimus) 8 artiklassa taatun yksityiselämän ja perhe-elämän kunnioitusta koskevan oikeuden käyttämisen kannalta. Koska kantaja ei ole antanut suostumustaan riidanalaisten tietojen käsittelemiseen, asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta ei voida soveltaa. Parlamentti ei ole myöskään osoittanut, että vaikka näiden tietojen siirtäminen oli asetuksen N:o 45/2001 7 artiklan kannalta sallittua, se olisi ollut todellisuudessa tarpeen parlamentin velvollisuuksien ja erityisten oikeuksien täytäntöönpanemiseksi työoikeuden alalla kyseisen asetuksen 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetyssä toisessa poikkeuksessa tarkoitetulla tavalla. Parlamentti olisi näet voinut saada nämä tiedot toisella tavalla, jolla olisi puututtu vähemmän yksityisyyden piiriin, esimerkiksi pyytämällä kantajaa toimittamaan nämä tiedot tai teetättämällä lääkärintarkastuksen yksikössään. Euroopan tietosuojavaltuutettu täsmentää tässä yhteydessä, että se oli suositellut edellä mainitussa vuonna 2007 antamassaan lausunnossa parlamentille sitä, että tämä poistaisi ennen työhöntulotarkastusta täytettävästä lomakkeesta kysymykset, joilla hakijalta tiedustellaan, onko häneltä jo evätty jokin toimi lääketieteellisistä syistä tai onko hän käynyt neurologin, psykiatrin, psykoanalyytikon tai psykoterapeutin vastaanotolla. Parlamentti on noudattanut tätä suositusta.

104 Euroopan tietosuojavaltuutettu esittää lisäksi, että heti kun parlamentti oli saanut komission työterveysyksiköltä kantajaa koskevat lääketieteelliset tiedot, näitä tietoja ei enää pidetty hallussa niiden alkuperäistä tarkoitusta varten eli sen tutkimiseksi, oliko kantajan terveydentila sellainen, että hänellä oli edellytykset komission toimen hoitamiseen. Nämä tiedot oli lisäksi toimitettu komission arkistoon, koska komission työterveysyksikön menettelykäsikirjassa tarkoitettu kuuden kuukauden määräaika oli kulunut edellytysten täyttymättä jäämisestä tehdyn päätöksen jälkeen. Nämä tiedot oli siten siirretty ja niitä oli käytetty asetuksen N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdan vastaisesti. Näiden tietojen käsittelytarkoituksen muutosta ei voida perusteella myöskään tämän asetuksen 6 artiklalla. Parlamentti oli lisäksi siirtopyynnön esittäjänä ollut yhdessä komission kanssa velvollinen huolehtimaan siitä, että siirto oli kokonaisuudessaan sallittu.

105 Euroopan tietosuojavaltuutettu täsmentää lopuksi, että vaikka oletettaisiin, että kantaja olisi tahallaan jättänyt ilmoittamatta parlamentille aikaisemmista lääkärintarkastuksista, tämä seikka ei vaikuta asianomaisella asetuksen N:o 45/2001 perusteella olevaan oikeuteen saada häntä koskeville tiedoille suojaa.

106 Kantaja ilmoittaa väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa yhtyvänsä kaikilta osin Euroopan tietosuojavaltuutetun näkemykseen, jonka mukaan parlamentti on rikkonut asetuksen N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 10 artiklan 2 kohdan b alakohtaa. Toteamus, jonka mukaan lääketieteellisten tietojen siirtäminen ei ollut todellisuudessa tarpeen kyseisen asetuksen 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla, pätee samoista syistä saman säädöksen 7 artiklan 1 kohdan osalta, koska viimeksi mainittua säännöstä on myös rikottu, sillä riidanalaisen tietojen siirtämisen ei voida katsoa olleen tarpeen parlamentin tehtävien lainmukaista suorittamista varten. Tämä toimielin on loukannut tietojen käyttötarkoituksen rajaamista, oikeellisuutta ja ajantasaistamista koskevaa periaatetta sekä niiden säilyttämistä koskevia sääntöjä ja rikkonut siten asetuksen N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b, d ja e alakohtaa.

107 Parlamentti korostaa väliintulokirjelmästä esittämissään huomautuksissa, että kantajan henkilötietojen käsittely oli tarpeen toimielimen velvollisuuksien täytäntöönpanemiseksi työoikeuden alalla eli jotta olisi kyetty selvittämään kantajan terveydelliset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen, kuten palvelussuhteen ehtojen 83 artiklassa ja henkilöstösääntöjen 33 artiklassa säädetään. Näiden tietojen käsittely oli siten asetuksen 45/2001 10 artiklan 2 kohdan b alakohdan perusteella sallittua. Samoin oli tarpeen ja siten sallittua kyseisen asetuksen 10 artiklan 3 kohdan nojalla, että ainoastaan parlamentin työterveysyksikön jäsenet, joita koski salassapitovelvollisuus, käsittelivät näitä tietoja sitä tarkoitusta varten, että asiantuntijalääkäri tekisi lääketieteellisen diagnoosin soveltuvuudesta tehtävien hoitamiseen. Tämä käsittely kuului myös julkisen vallan lainmukaiseen käyttöön ja oli siten tämän asetuksen 5 artiklan a alakohdan nojalla sallittua.

108 Parlamentti korostaa, että näiden tietojen siirtäminen oli tarpeen toimielimen tehtävien lainmukaiseksi suorittamiseksi. Parlamentti ei näet olisi kyennyt suorittamaan tehtäviään ilman tätä siirtoa: yhtäältä kantaja ei ottaessaan yhteyttä parlamentin työterveysyksikköön ilmoittanut siitä, että hän oli käynyt lääkärintarkastuksessa aikaisemmin toisessa toimielimessä; toisaalta parlamentin käytäntö vaatia hakijan työhöntulotarkastukseen liittyvän lääketieteellisen kansion siirtämistä siinä tapauksessa, että asianomainen on jo käynyt työhöntulotarkastuksessa jossain toisessa toimielimessä, on sekä toimielimen että asianomaisen henkilön etujen mukainen, koska sillä kyetään välttämään tiettyjen lääkärintarkastusten toistaminen. Euroopan tietosuojavaltuutetun esiin tuoma mahdollisuus suorittaa uusi lääkärintarkastus parlamentissa kuuluu täysin lääketieteellisen arvioinnin piiriin, ja tämän mahdollisuuden käyttämisestä päättää toimivaltainen lääkäri siirretyn lääketieteellisen kansion perusteella.

109 Parlamentti arvioi tietojen laadun osalta, ettei se ole rikkonut asetuksen N:o 45/2001 4 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtaa. Se katsoo, että tiedot on kerätty tiettyä tarkoitusta varten eli sen selvittämiseksi, onko kantajalla terveydelliset edellytykset tehtävien hoitamiseen unionin palveluksessa, mikä on nimenomainen ja sallittu tarkoitus, koska siitä säädetään muun muassa henkilöstösääntöjen 33 artiklassa, ja että näitä tietoja on käsitelty myöhemmin samassa tarkoituksessa. Lisäksi kaikki toimielimet suorittavat työhöntulotarkastuksen samalla oikeudellisella perusteella ja samalla tavalla. Täytettävät soveltuvuusedellytykset ovat yleensä samat kaikissa toimielimissä. Riidanalaisten tietojen siirtäminen vastaa siten virkamiehen lääketieteellisen kansion siirtämistä toiseen toimielimeen, mitä Euroopan tietosuojavaltuutettu on pitänyt sallittuna 14.6.2007 antamassaan lausunnossa. Komission keräämiä tietoja ei ole myöskään säilytetty pidempään kuin on ollut tarpeen tiedonkeruun ja tietojen käsittelyn tavoitteiden saavuttamiseksi. Euroopan tietosuojavaltuutettu on myöntänyt nimenomaisesti lokakuussa 2008 julkaistuissa suuntaviivoissaan nimeltä ”Suuntaviivat, jotka koskevat henkilöstön palvelukseenottoon liittyvien tietojen käsittelyä”, että valitsematta jääneiden

hakijoiden henkilötiedot voitiin säilyttää kahden vuoden ajan menettelyn päättymisestä, eikä tätä määräaikaa ole tässä tapauksessa ylitetty. Lopuksi se toteaa, että parlamentin sisäisten sääntöjen 15 artiklan mukainen yhden vuoden määräaika koskee vain tarkastuksen voimassaoloa.

Virkatuomioistuimen arviointi asiasta

– Kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkaamista

110 Asianosaiset ovat korostaneet kirjelmissään ja istunnossa asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan rikkomista koskevaa kanneperusteen toista osaa. Euroopan tietosuojavaltuutetun väliintulo on osaltaan keskittänyt keskustelut koskemaan tätä toista osaa. Virkamiestuomioistuin arvioi kuitenkin, että kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkaamista, on esitetty riittävän täsmällisesti kanteen 14.1 ja 16.12 kohdassa, joita on sittemmin kehitelty istunnossa, joten niihin voidaan vastata erikseen.

111 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa vahvistettu ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä ilmenevä yksityisyyden suojaa koskeva oikeus on yksi unionin oikeusjärjestyksessä suojelluista perusoikeuksista. Se sisältää muun muassa henkilön oikeuden pitää terveydentilansa salaisuutena (ks. mm. asia C-404/92 P, X v. komissio, tuomio 5.10.1994, 17 kohta; ks. myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen asiassa Z v. Suomi 25.2.1997 antama tuomio, *Recueil des arrêts et décisions* 1997-I, 71 kohta, ja asiassa S. ja Marper v. Yhdistynyt kuningaskunta, 4.12.2008 antama tuomio, nro 30562/04 ja nro 30566/04, 66 kohta).

112 Toimielimen keräämien henkilön terveydentilaa koskevien henkilökohtaisten tietojen siirtäminen kolmannelle henkilölle, mukaan lukien jokin toinen toimielin, merkitsee sellaisenaan puuttumista asianomaisen henkilön yksityisyyteen riippumatta tällä tavoin annettujen tietojen myöhemmästä käytöstä (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat C-465/00, C-138/01 ja C-139/01, Österreichischer Rundfunk ym., tuomio 20.5.2003, 73–75 kohta).

113 On kuitenkin todettu, että perusoikeuksia voidaan rajoittaa sillä edellytyksellä, että rajoitukset ovat tosiasiallisesti yleisen edun tavoitteiden mukaisia ja että ne eivät merkitse tavoitellun päämäärän kannalta suhteetonta ja kestämätöntä puuttumista, jolla loukataan suojatun oikeuden keskeistä sisältöä (em. asia X v. komissio, 5.10.1994 annetun tuomion 18 kohta). Tässä yhteydessä on otettava lähtökohdaksi ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohta. Kyseisen määräyksen mukaan viranomaisten puuttuminen yksityiselämään voi olla perusteltua siltä osin kuin i) laki sen sallii, ii) sillä tavoitellaan yhtä tai useampaa tavoitteista – jotka on lueteltu tyhjentävästi – ja iii) se on välttämätöntä tämän tavoitteen tai näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

114 Tässä tapauksessa on siis tutkittava, voidaanko lääketieteellisten tietojen siirtämistä toimielimeltä toiselle asiantuntijalääkärin työn helpottamiseksi työhöntulotarkastuksen yhteydessä pitää lainmukaisena edellä mainittujen kolmen edellytyksen kannalta.

115 Ensinnäkin on todettava ensimmäisen edellytyksen osalta, että asetuksen N:o 45/2001 säännösten perusteella voidaan katsoa, että ”laki sallii” henkilötietojen siirtämisen toimielimeltä toiselle.

116 Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklan säännökset näet käsittävät tämäntyyppisen henkilötietojen käsittelyn.

117 Nousee kuitenkin esiin kysymys siitä, onko tämä artikla sanamuodoltaan riittävän täsmällinen, jotta lain adressaatit voivat toimia sen mukaisesti, ja onko se näin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännössä asetetun ennakoitavuusedellytyksen mukainen (ks. mm. asia Rekvényi v. Unkari, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 20.5.1999, *Recueil des arrêts et décisions* 1999-III,

34 kohta). Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklassa säädetään näet yleisluonteisin sanamuodoin, että henkilötietoja voidaan siirtää toimielinten kesken ainoastaan, jos tiedot ”ovat tarpeen vastaanottajan toimivaltaan kuuluvien tehtävien lainmukaista suorittamista varten”.

118 Asetuksen N:o 45/2001 6 artiklassa säädetään lisäksi nimenomaisesti, että ”henkilötietoja voidaan käsitellä muuta kuin sitä tarkoitusta varten, johon ne on kerätty, ainoastaan, jos tarkoituksen muutos on nimenomaisesti sallittu yhteisöjen toimielimen tai elimen sisäisissä säännöissä”.

119 On todettava, että parlamentti ei ole mitenkään vedonnut siihen, että olisi olemassa jonkinlainen kirjoitettu sääntö, joka koskisi lääketieteellisten tietojen siirtämistä toimielinten kesken tai lääketieteellisten tietojen vaihtamista toimielinten työterveysyksiköiden kesken, kun nämä tiedot eivät koske näissä toimielimissä työskenteleviä henkilöitä vaan työnhakijoita.

120 Parlamentti väittää toiseksi, että lääketieteellisten tietojen siirtämisellä toimielimeltä toiselle pyritään mahdollistamaan sen selvittäminen, että hakijalla on terveydelliset edellytykset hänelle tarjottujen tehtävien hoitamiseen ja että hän kykenee tosiasiallisesti hoitamaan kyseisiä tehtäviä, jos hänet otetaan palvelukseen. Unionin tuomioistuin on todennut tästä, että työhöntulotarkastus palvelee unionin toimielinten oikeutettua intressiä (em. asia X v. komissio, 5.10.1994 annetun tuomion 20 kohta). Esitetty tavoite voi siten olla ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla hyväksyttävä peruste puuttua yksityisyyden suojaa koskevaan oikeuteen.

121 Kolmanneksi on selvitettävä, onko riidanalainen puuttuminen tarpeen demokraattisessa yhteisössä tavoitellun oikeutetun päämäärän saavuttamiseksi.

122 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen mukaan puuttumisen katsotaan olevan demokraattisessa yhteiskunnassa tarpeen oikeutetun tavoitteen saavuttamiseksi, jos se vastaa pakottavaan yhteiskunnalliseen tarpeeseen ja erityisesti jos se on oikeassa suhteessa oikeutettuun päämäärään ja jos kansallisten viranomaisten sen perustelemiseksi esittämät syyt vaikuttavat asiaankuuluvilta ja riittäviltä. Kansallisilla viranomaisilla on tällä alalla tiettyä harkintavaltaa. Harkintavallan laajuus kuitenkin vaihtelee ja riippuu tietyistä tekijöistä, joihin kuuluu ihmisoikeussopimuksessa taatun asianomaisen oikeuden luonne, sen merkitys asianomaiselle henkilölle, puuttumisen luonne ja sen tarkoitus. Harkintavalta on sitä vähäisempää, mitä tärkeämpi asianomainen oikeus on takaamaan yksilölle hänelle tunnustettujen perusoikeuksien tai ”intiimien” oikeuksien tosiasiallisen käyttämisen. Silloin kun kyseessä on yksilön olemassaoloon ja identiteettiin liittyvä erityisen tärkeä seikka, valtiolle jätetty harkintavalta on vähäistä (Euroopan ihmisoikeustuomioistuin, asiassa Evans v. Yhdistynyt kuningaskunta 10.4.2007 annettu tuomio nro 6339/05, 77 kohta).

123 Kuten edellä todettiin, nyt käsiteltävässä tapauksessa henkilötietojen suojalla on siis perustavanlaatuisen tärkeä tehtävä ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa vahvistetun yksityiselämän ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan oikeuden käyttämisen kannalta. Terveydentilaa koskevien tietojen salassapito on yksi unionin oikeusjärjestyksessä suojatuista perusoikeuksista (ks. asia C-62/90, komissio v. Saksa, tuomio 8.4.1992, 23 kohta, ja em. asia X v. komissio, tuomio 5.10.1994, 17 kohta). Tämä periaate on olennaisen tärkeä paitsi potilaiden yksityisyyden suojelemiseksi, myös sen vuoksi, että he säilyttäisivät luottamuksensa lääkärikuntaan ja terveydenhoitoon ylipäänsä (em. asiassa Z v. Suomi annetun Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio, 95 kohta). Kun otetaan huomioon lääketieteellisten tietojen erityinen intiimiys ja arkaluontoisuus, se mahdollisuus, että tällaisia tietoja voidaan siirtää tai antaa jollekin kolmannelle osapuolelle, vaikka kyseessä olisikin unionin toinen toimielin tai muu elin, ilman kyseisen henkilön suostumusta, edellyttää erityisen tarkkaa tutkimista (ks. vastaavasti em. asia Z v. Suomi, Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion 95 kohta, ja asia S. ja Marper v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomion 103 kohta). Asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 1 kohdassa säädetään tästä, että lääketieteellisten tietojen käsittely on lähtökohtaisesti kielletty, tämän rajoittamatta kyseisen artiklan 2 kohdassa vahvistettujen poikkeuksien soveltamista.

124 On siis tasapainotettava keskenään parlamentin intressi varmistua siitä, että se ottaa palvelukseensa henkilön, joka kykenee hoitamaan hänelle uskotut tehtävät, ja asianomaisen henkilön yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkauksen vakavuus.

125 Virkamiestuomioistuin arvioi tässä tapauksessa, että vaikka työhöntulotarkastus on unionin toimielinten oikeutetun intressin mukaista, koska niiden on kyettävä hoitamaan tehtävänsä, tämä intressi ei ole hyväksyttävä peruste sille, että siirretään lääketieteellisiä tietoja toimielimeltä toiselle ilman asianomaisen suostumusta (ks. analogisesti em. asia X v. komissio, 5.10.1994 annetun tuomion 20 kohta). On näet korostettava, että kuten edellä todettiin, lääketieteelliset tiedot ovat erityisen arkaluontoisia tietoja. Nämä tiedot on myös kerätty lähes kaksi vuotta aikaisemmin sellaisen toimielimen tarkoin määrittelemässä tarkoituksessa, jonka kanssa kantajalle ei ole syntynyt työsuhdetta terveydellisiä edellytyksiä koskeneen työhöntulotarkastuksen perusteella. Parlamentti olisi voinut täyttää tehtävänsä siten, että se olisi loukannut vähemmän kantajan perusoikeuksia. Se olisi voinut esimerkiksi suorittaa päivämääräksi 7.1.2009 sovitun lääkärintarkastuksen, järjestää mahdollisesti uusia lääkärintarkastuksia tai pyytää kantajalta luvan saada siirtää riidanalaiset lääketieteelliset tiedot taikka nojautua tietoihin, jotka kantaja oli sitoutunut toimittamaan sille tammikuussa 2009.

126 Toisin kuin parlamentti väittää, päätös, jolla parlamentin asiantuntijalääkäri on pyytänyt komission keräämien tietojen siirtämistä, ei ole täysin lääketieteellinen toimi, jota tuomioistuinvalvonta ei koskisi. Siirtoa näet pyydettiin jo ennen kuin asiantuntijalääkäri oli tutkinut kantajan ja jopa ennen kuin tämä oli toimittanut työterveysyksikölle tiedot, joita häneltä oli pyydetty.

127 Edellä esitetyn perusteella asiantuntijalääkärin lausunto on annettu kantajan yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden vastaisesti ja riidanalainen päätös on näin ollen myös tästä syystä lainvastainen. Näin ollen kanneperusteen ensimmäinen osa on hyväksyttävä.

– Kanneperusteen toinen osa, joka koskee asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan rikkomista

128 Aluksi on muistutettava siitä, että asetuksen N:o 45/2001 1 artiklassa säädetään nimenomaisesti, että unionin toimielimet ja elimet suojelevat tämän asetuksen mukaisesti luonnollisten henkilöiden perusoikeuksia ja -vapauksia. Tämän asetuksen säännöksiä ei voida näin ollen tulkita siten, että niillä voitaisiin perustella yksityiselämän kunnioittamista koskevan oikeuden, sellaisena kuin se taataan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa, loukkaaminen (ks. em. yhdistetyt asiat Österreichischer Rundfunk ym., tuomion 91 kohta).

129 Asetuksen N:o 45/2001 7 artiklasta ilmenee, että unionin toimielin tai elin voi siirtää henkilötietoja unionin jollekkin toiselle toimielimelle tai elimelle, jos tiedot ovat tarpeen vastaanottajana olevan unionin toimielimen tai elimen toimivaltaan kuuluvien tehtävien lainmukaista suorittamista varten.

130 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on kiistatonta, että se, että parlamentin yksiköt selvittävät kantajan terveydelliset edellytykset palvelukseenotossa, kuuluu tämän toimielimen tehtävien lainmukaisen suorittamisen piiriin.

131 Kuten Euroopan tietosuojavaltuutettu on perustellusti huomauttanut väliintulokirjelmässään, pelkästään tämän toteamuksen perusteella ei kuitenkaan voida todeta, että kantajan lääketieteellisten tietojen riidanalainen siirtäminen olisi asetuksen N:o 45/2001 säännösten mukaista. Siirtämisen on näet ensinnäkin oltava ”tarpeen”toimielimen tehtävien lainmukaista suorittamista varten. Nyt käsiteltävässä asiassa on siis osoitettava, että siirto oli ”välttämätöntä”, jotta parlamentin yksiköt kykenivät arvioimaan kantajan terveydellisiä edellytyksiä. Toisaalta kyseisen asetuksen 7 artiklassa säädetään nimenomaisesti, että sitä sovelletaan ”rajoittamatta 4, 5, 6 ja 10 artiklan soveltamista”.

132 Jotta kyettäisiin vastaamaan kantajan väitteeseen, joka koskee asetuksen ja erityisesti sen 7 artiklan rikkomista, on siis tutkittava, onko tämän siirron yhteydessä noudatettu tässä artiklassa säädettyä tarpeellisuuden vaatimusta ja onko siirto tehty niiden säännösten mukaisesti, joihin tässä artiklassa viitataan, erityisesti asetuksen 6 artiklan mukaisesti. Nyt käsiteltävässä asiassa on tutkittava ensin asetuksen N:o 45/2001 4, 6 ja 10 artikla, joiden rikkomiseen kantaja on vedonnut, ennen kuin tutkitaan, voidaanko saman asetuksen 7 artiklassa säädetyn siirron tarpeellisuutta koskevan vaatimuksen katsoa täyttyneen.

133 Ensinnäkin on todettava asetuksen N:o 45/2001 4 ja 6 artiklasta, että tämän asetuksen 4 artiklan 1 kohdan nojalla henkilötietoja on käsiteltävä asianmukaisesti ja laillisesti ja ne on kerättävä perusteltua ja nimenomaisesti määriteltyä tarkoitusta varten, eikä niitä saa käsitellä myöhemmin näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. Kyseisen asetuksen 6 artiklassa säädetään lisäksi, että henkilötietoja voidaan käsitellä muuta kuin sitä tarkoitusta varten, johon ne on kerätty, ainoastaan, jos tarkoituksen muutos on nimenomaisesti sallittu unionin toimielimen tai elimen sisäisissä säännöissä.

134 Kuten kantaja ja Euroopan tietosuojavaltuutettu perustellusti esittävät, tässä tapauksessa on kiistatonta, että komission kantajasta palvelussuhteen ehtojen 83 artiklassa säädetyn työhöntulotarkastuksen yhteydessä keräämien potilastietojen ainoana tarkoituksena oli mahdollistaa sen selvittäminen, oliko asianomaisella palvelukseenottohetkellä terveydelliset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen komission yksiköissä.

135 On huomautettava yhtäältä, että näiden lääketieteellisten tietojen myöhempi käsittely sen selvittämiseksi, oliko kantajalla joulukuussa 2008 edellytykset tehtävien hoitamiseen parlamentissa, on toinen tarkoitus kuin se, jota varten nämä tiedot alun perin kerättiin. Parlamentti ei voi vedota tältä osin pätevästi siihen, että kaikkien toimielinten suorittamien lääkärintarkastusten oikeudellinen perusta oli sama, ne suoritettiin samojen sääntöjen mukaisesti ja perustuivat samoihin edellytysten täyttymistä koskeviin perusteisiin. Unionin tuomioistuimet ovat näet korostaneet useissa tuomioissaan sitä, että on tärkeää, että jokainen toimielin on itsenäinen työnantaja, ja hylännyt väitteet siitä, että unionin henkilöstö muodostaisi yhden kokonaisuuden. On siis katsottu, että jonkin toimielimen palvelukseensa ottamat virkamiehet eivät voi vaatia samaa luokittelua kuin jonkin toisen toimielimen virkamiehille oli annettu, vaikka kaikki nämä virkamiehet olivat läpäisseet saman kilpailun (asia F-83/05, Liljeberg, tuomio 9.12.2010, 58 kohta). Vaikka sen periaatteen mukaisesti, jonka mukaan henkilö muodostaa yhden kokonaisuuden, sellaisena kuin tämä periaate on vahvistettu Amsterdamin sopimuksen 9 artiklan 3 kohdassa, unionin kaikkien toimielinten kaikkiin virkamiehiin sovelletaan samoja henkilöstösääntöjä, tämä periaate ei myöskään merkitse sitä, että toimielinten pitäisi käyttää niille henkilöstösäännöissä annettua harkintavaltaa samalla tavoin, vaan niitä päinvastoin koskee henkilöstöhallinnossa ”itsenäisyysperiaate”, toistaakseni sanamuodon, jota Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin käytti asiassa T-220/95, Gimenez vastaan alueiden komitea, 16.9.1997 antamassaan tuomiossa (72 kohta).

136 Toisaalta siitä huolimatta, että asetuksen N:o 45/2001 6 artiklan nojalla henkilötietojen keräämisen tarkoituksen muutoksesta on nimenomaisesti määrättävä toimielimen sisäisissä säännöissä, kirjelmistä ja istunnosta esitetystä ilmenee, että sen tarkoituksen, jota varten komissio vuosina 2006 ja 2007 keräsi kantajan lääketieteellisiä tietoja, muutoksesta ei määrätä missään tämän toimielimen tai parlamentin säännöksessä eikä määräyksessä. Tällaisten tietojen siirtäminen asianomaisten toimielinten kesken perustuu pelkkään käytäntöön, josta ei kerrota hakijoille mitään. Euroopan tietosuojavaltuutettu väitti lisäksi istunnossa, ilman että tätä olisi kiistetty, että parlamentin käytännöstä pyytää hakijoihin liittyvien lääketieteellisten tietojen siirtämistä ei ollut tehty hänelle ilmoitusta, vaikka tällaisesta ilmoituksesta säädetään asetuksen N:o 45/2001 27 artiklassa. Euroopan tietosuojavaltuutettu täsmentää komission osalta, että hän tutki 10.9.2007 päivätyssä lausunnossa, jonka hän antoi komission asiakirja-aineiston, jonka otsikkona oli ”Työterveysyksikön – Bryssel-Luxemburg – toiminnan hallinnointi erityisesti SERMED-tietojenkäsittelysovelluksen avulla”, osalta suorittamansa ennakkotarkastuksen yhteydessä, ainoastaan sen, oliko lääketieteellisten tietojen toimittaminen komission oikeudelliselle yksikölle, virkamiestuomioistuimelle tai Euroopan oikeusasiamiehelle

poikkeustapauksissa asetuksen N:o 45/2001 säännösten mukaista. Euroopan tietosuojavaltuutettu ei sitä vastoin käsitellyt kyseisessä lausunnossa mitenkään toimielimen työhöntulotarkastuksessa keräämien lääketieteellisten tietojen siirtämistä unionin jollekin toiselle toimielimelle tai muulle elimelle, koska komission tietosuojavaltuutettu ei ollut ilmoittanut tällaisesta tietojen siirrosta. Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa suositelleensa kyseisessä lausunnossa komissiolle, että palvelukseenottomenettelyssä kerätyt lääketieteelliset tiedot säilytettäisiin niiden hakijoiden osalta, joiden on työhöntulotarkastuksessa todettu olevan fyysisesti soveltumattomia tehtävien hoitamiseen, vain rajoitetun ajan, joka voisi tarkoittaa ajanjaksoa, jonka aikana on mahdollista riitauttaa nämä tiedot tai niiden perusteella tehty päätös. Komissio sai siis säilyttää kantajan terveydentilaa koskevat vuosina 2006 ja 2007 keräämänsä tiedot mutta ainoastaan seuratakseen oikeudenkäyntiasioita, jotka kantaja oli pannut vireille unionin tuomioistuimissa ja jotka oli kirjattu asianumeroille F-33/08 ja T-510/09 P sen jälkeen, kun komissio oli kieltäytynyt ottamasta häntä palvelukseensa.

137 Toiseksi on korostettava asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan osalta, että tämän artiklan 1 kohdan nojalla lääketieteellisten tietojen käsittely on lähtökohtaisesti kielletty. Kyseisen 10 artiklan 2 kohdassa säädetään muun muassa, että 1 artiklaa ei sovelleta, jos rekisteröity on antanut suostumuksensa tietojen käsittelyyn tai jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän velvollisuuksien ja erityisten oikeuksien täytäntöönpanemiseksi työoikeuden alalla.

138 Yhtäältä on kiistatonta, että kantaja ei ole antanut suostumustaan siihen, että häntä koskevat lääketieteelliset tiedot siirretään komissiosta parlamentille.

139 Toisaalta huolimatta siitä, että riidanalainen siirto on tehty sen vuoksi, että parlamentti kykenisi selvittämään kantajan terveydelliset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen kyseisessä toimielimessä, mikä on palvelussuhteen ehtojen 82 ja 83 artiklaan perustuva velvollisuus, jota voidaan pitää asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna ”velvollisuutena työoikeuden alalla”, ei ole osoitettu, että tämä siirto olisi ollut ”tarpeen” tämän velvollisuuden täytäntöönpanemiseksi. Kuten Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa ja 125 kohdassa on todettu, oli ajateltavissa muita yksityisyyttä vähemmän loukkaavia toimenpiteitä, joilla parlamentti olisi kyennyt varmistamaan palvelussuhteen ehtojen 82 ja 83 artiklan täysimääräisen soveltamisen. Parlamentti olisi muun muassa voinut kehottaa kantajaa antamaan tiettyjä tietoja terveydellisestä taustastaan, ennen kuin se pyysi komissiota toimittamaan nämä tiedot sille, ja teettää omilla yksiköillään tarvittavia lääkärintarkastuksia. Myöskään se, että siirretyt, vuosina 2006 ja 2007 kerätyt tiedot ovat verrattain vanhoja eli ne oli kerätty yli puolitoista vuotta ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä, ei puolla parlamentin näkemystä, jonka mukaan tämä siirto olisi ollut tarpeen.

140 Kuten kantaja perustellusti esittää, parlamentti ei voi myöskään väittää, että riidanalaisen siirron oikeudellisena perustana olisi asetuksen N:o 45/2001 10 artiklan 3 kohta. Vaikka tässä artiklassa valtuutetaan toimielimen työterveysyksikön henkilöstö käsittelemään tietoja, jotka ovat tarpeen lääketieteellisen diagnoosin tekemiseksi henkilön edellytyksistä tehtäviensä hoitamiseen, sen tarkoituksena tai vaikutuksena ei näet ole se, että sallittaisiin nyt käsiteltävässä asiassa riitautetun kaltainen lääketieteellisten tietojen siirto, vaikka se olisi toteutettu kahden asianomaisen toimielimen työterveysyksikköjen henkilöstön kesken.

141 Kolmanneksi on todettava asetuksen N:o 45/2001 7 artiklasta, kuten kantaja perustellusti esittää, että siirto, jonka ei voida katsoa olevan tarpeen asetuksen 10 artiklassa tarkoitetulla tavalla, ei voi olla tarpeen myöskään saman säädöksen 7 artiklassa tarkoitetulla tavalla, koska kyseessä on sama tehtävä eli kantajan terveydellisten edellytysten arvioiminen palvelukseenoton yhteydessä.

142 Edellä esitetyn perusteella virkamiestuomioistuin katsoo, kun otetaan huomioon kantajan lääketieteellisten tietojen erityinen arkaluontoisuus ja olosuhteet, joissa ne on saatu, että parlamentti ei ole näitä tietoja käsitellessään hoitanut lainmukaisesti tehtävää, joka sille on annettu palvelussuhteen ehtojen 82 ja 83 artiklassa. Sen olisi pitänyt näin menetelläkseen pyytää kantajan suostumista tietojen

siirtämiseen tai suorittaa erityisiä lääketieteellisiä tutkimuksia eikä nojautua ilman asianomaisen etukäteen antamaa lupaa lääketieteellisiin tietoihin, jotka oli kerätty toisen toimielimen toisen menettelyn yhteydessä.

143 Kantaja väittää näin ollen perustellusti, että parlamentin asiantuntijalääkäri rikkoi asetuksen N:o 45/2001 6 ja 7 artiklan säännöksiä pyytäessään komissiota siirtämään nämä lääketieteelliset tiedot ja nojautuessaan näihin tietoihin, kun se antoi sääntöjenvastaisen lausunnon siitä, että hän ei täyttänyt terveydellisiä edellytyksiä. Kanneperusteen toinen osa on näin ollen hyväksyttävä.

144 Parlamentti esittää kuitenkin kirjelmissään, että riidanalainen päätös ei olisi perustunut ainoastaan terveydellisten edellytysten täyttymättä jäämiseen vaan myös luottamuksellisen siten katkeamiseen.

145 Virkamiestuomioistuimen on siis selvitettävä, onko tähän toiseen perusteeseen tosiasiallisesti vedottu ja voiko se olla riidanalaisen päätöksen hyväksyttävä peruste.

146 Vaikka parlamentti viittaa riidanalaisessa päätöksessä ja valituksen hylkäämisestä tekemässään päätöksessä siihen, että kantaja ei ole noudattanut hänelle kuuluvaksi väitettyä velvollisuuttaan ilmoittaa, että hän oli käynyt aikaisemmin lääkärintarkastuksessa toisessa Euroopan unionin toimielimessä, parlamentti ei kuitenkaan katso tällä olevan suoraan oikeudellista seurausta, koska nämä päätökset perustuvat oikeudellisesti pelkästään siihen toteamukseen, että kantajalla ei ollut terveydellisiä edellytyksiä tehtäviensä hoitamiseen. Toisin kuin parlamentti väittää, riidanalainen päätös ei siten perustunut luottamuksellisen siteen katkeamiseen.

147 Jos parlamentti pyrkii perusteluillaan korvaamaan tuomioistuimessa perustelut toisilla, on todettava, että se, että oikeudenkäynnin kuluessa vedotaan perusteeseen, joka olisi voinut olla riidanalaisen päätöksen laillinen perusta, ei voi estää kyseisen päätöksen kumoamista (ks. vastaavasti asia T-173/02, Tomarchio v. komissio, tuomio 10.12.2003, 86 kohta, ja asia T-10/04, Leite Mateus v. komissio, tuomio 15.3.2006, 43 kohta), ellei hallinnolla ole tällä alalla sidottu toimivalta.

148 Parlamentti ei voi tässä tapauksessa väittää, että se olisi ollut tällaisessa sidotun toimivallan tilanteessa, koska sillä on luottamuksellisen siteen katkeamiseen liittyvän perusteen osalta laaja harkintavalta (ks. vastaavasti asia F-67/09, Angulo Sánchez v. neuvosto, tuomio 15.12.2010, 76–78 kohta).

149 Parlamentti ei myöskään voinut missään tapauksessa väittää riidanalaisen päätöksen tekohetkellä, että kantaja olisi tahallaan jättänyt ilmoittamatta sille, että hän oli työskennellyt komissiossa tai että hän oli jo käynyt lääkärintarkastuksessa jossain toisessa toimielimessä. Tämän tuomion 29 ja 31 kohdasta näet ilmenee, että kantaja ja hallinto olivat sopineet, että asianomainen toimittaa parlamentille tammikuussa 2009 palvelukseenottokansion perustamiseen tarvittavat asiakirjat. Ei siis ollut mahdotonta, että kantaja olisi tuonut nämä tiedot parlamentin tietoon ennen tehtäviinsä ryhtymistä tai lääkärintarkastuksessa, johon hänet oli kutsuttu ja joka oli määrä pitää 7.1.2009.

150 Tästä seuraa, että riidanalainen päätös on kumottava, ilman että on tarpeen tutkia viimeistä kanneperustetta, joka koskee henkistä ahdistelua.

4. *Vahingonkorvausvaatimukset*

Asianosaisten lausumat

151 Kantaja esittää, että työhöntulotarkastusmenettelyn sääntöjenvastaisuudet ovat virheitä, joiden vuoksi parlamentille syntyy vahingonkorvausvastuu, koska yhtäältä ne ovat aiheuttaneet hänelle aineellisia vahinkoja ja henkistä kärsimystä ja toisaalta ne liittyvät suoraan vahinkoihin, joihin hän vetoaa.

152 Kantaja vetoaa aineellisen vahingon osalta siihen, että hän on parlamentin tekemien virheiden vuoksi menettänyt erittäin vakavasti otettavan mahdollisuuden saada parlamentissa toimi, johon hän olisi voinut päästä toistaiseksi voimassa olevaan palvelussuhteeseen. Tästä syystä hän vaatii korvausta, jonka suuruus on 95 prosenttia sen palkan, joka hänen olisi pitänyt saada 2.2. ja 2.8.2009 välisenä aikana, ja hänen tämän ajanjakson aikana tosiasiallisesti saamansa työttömyyskorvauksen välisestä erosta. Hän vaatii tältä osin ”alustavasti” 50 000 euron suuruista korvausta.

153 Kantaja vaatii henkisestä kärsimyksestä korvauksena 20 000 euron suuruista summaa, joka liittyy epäoikeudenmukaisuuden tunteeseen, joka hänelle aiheutui siitä syystä, että hänet suljettiin parlamentin palvelukseenotosta, ja lukuisiin lainvastaisuuksiin, muun muassa hänen yksityisyyden suojaa koskevan oikeutensa loukkaamiseen.

154 Parlamentti esittää, että vahingonkorvausvaatimukset on hylättävä. Kantaja ei näet sen mielestä ole osoittanut virheen olemassaoloa.

155 Parlamentti arvioi lisäksi yhtäältä, että aineellinen vahinko ei ole tosiasiallista ja varmaa, koska ei ole näytetty toteen, että kantaja olisi otettu palvelukseen, jos lääkärintarkastus olisi tehty ilman komission toimittamia lääketieteellisiä tietoja. Parlamentti katsoo toisaalta, että tämä korvaus on yliarvioitu ja että se ei voi missään tapauksessa olla 50 000 euroa. Parlamentin mielestä kantaja olisi voinut saada 2.2. ja 2.8.2009 väliseltä ajalta enintään 15 600,60 euron suuruisen palkan. Tästä summasta pitäisi lisäksi vähentää hänen saman ajanjakson aikana saamansa työttömyyskorvaukset. Tällä tavoin saatu määrä pitäisi vielä painottaa vähennyskertoimella, jotta kyettäisiin ottamaan huomioon se, että kantajan mahdollisuudet tulla otetuksi palvelukseen olivat heikot.

156 Parlamentti väittää henkisen kärsimyksen osalta, ettei kantaja ole osoittanut riittävällä tavalla, mistä tämä kärsimys koostui, ja muistuttaa vakiintuneesta oikeuskäytännöstä, jonka mukaan riidanalaisen päätöksen kumoaminen on pääasiallisesti asianmukainen ja riittävä korvaus henkisestä kärsimyksestä.

Virkamiestuomioistuimen arviointi asiasta

157 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hallinto on vastuussa vahingosta, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on todella syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, 42 kohta ja asia C-348/06 P, komissio v. Girardot, tuomio 21.2.2008, 52 kohta). Nämä edellytykset ovat päällekkäisiä. Jonkin edellytyksen täyttymättä jääminen riittää vahingonkorvausvaatimusten hylkäämiseen.

158 Syy-yhteyden osalta kantajan on lähtökohtaisesti näytettävä toteen, että kyseessä olevan toimielimen tekemän virheen ja väitetyn vahingon välillä on välitön ja varma syy-yhteys (asia T-140/97, Hautem v. EIP, tuomio 28.9.1999, 85 kohta).

159 Oikeuskäytännössä vaadittu syy-yhteyden varmuusaste saavutetaan kuitenkin, kun unionin toimielimen toimen lainvastaisuus on varmalla tavalla vienyt henkilöltä – ei välttämättä palvelukseen ottamisen, jonka osalta asianomainen henkilö ei koskaan pystyisi näyttämään toteen oikeuttaan siihen, vaan – vakavasti otettavan mahdollisuuden tulla otetuksi palvelukseen virkamiehenä tai toimihenkilönä, mistä on seurauksena kyseiselle henkilölle tulojen menetyksen muodossa aiheutunut vahinko. Jos yksittäistapauksen olosuhteissa näyttää erittäin todennäköiseltä, että lainmukainen toiminta olisi johtanut siihen, että kyseessä oleva toimielin olisi ottanut henkilön palvelukseensa, teoreettinen epävarmuus säännönmukaisen menettelyn lopputuloksesta ei voi olla esteenä sellaisen tosiasiallisen aineellisen vahingon korvaamiselle, joka on syntynyt sille, jota asia koskee, kun häntä ei ole valittu toimeen, johon pääsyyn hänellä olisi ollut kaikki mahdollisuudet (asia T-45/01, Sanders ym. v. komissio, tuomio 5.10.2004, 150 kohta, ja asia F-46/07, Tzirani v. komissio, tuomio 22.10.2008, 218 kohta).

160 Kantaja voi perustellusti väittää aineellisen vahingon osalta, että hänellä olisi ollut vakavasti otettava mahdollisuus tulla otetuksi palvelukseen ilman lainvastaista menettelyä parlamentissa, jonka asiantuntijalääkäri nojautui lääketieteellisiin tietoihin, jotka eivät olleet ajankohtaisia, eikä suorittanut itse palvelussuhteen ehdoissa määrättyä lääkärintarkastusta.

161 Parlamentti oli näet jo ilmoittanut kantajalle ottavansa hänet palvelukseensa. Palvelukseenottopäätös ei siten ollut vain mahdollinen vaan tosiasiallinen, ja kantajan palvelukseen ottaminen edellytti ainoastaan sitä, että hänellä todettaisiin olevan terveydelliset edellytykset tehtäviensä hoitamiseen.

162 Toisin kuin parlamentti väittää, ei ole myöskään osoitettu, että siinä tapauksessa, että työhöntulotarkastus olisi tehty sääntöjenmukaisesti, ainoastaan sellaisten tietojen perusteella, jotka parlamentin työterveysyksikkö olisi kerännyt kantajan terveydentilasta tammikuussa 2009, asianomaista ei olisi otettu palvelukseen. Lääketieteelliset tiedot, joiden perusteella komissio oli kieltäytynyt ottamasta kantajaa palvelukseensa vuonna 2007, olisivat voineet muuttua ja niiden perusteella olisi voitu todeta, että hänellä oli edellytykset tehtäviensä hoitamiseen, kun parlamentin yksiköt olivat ottamassa häntä palvelukseen.

163 Palvelukseen otettavalta henkilöltä ei voida myöskään vaatia, että hän paljastaa tulevalle työnantajalleen koko potilashistoriansa. Kuten unionin tuomioistuin on todennut, ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa vahvistettu ja jäsenvaltioiden yhteisestä valtiosääntöperinteestä ilmenevä oikeus yksityisyyden suojaan on yksi unionin oikeusjärjestyksessä suojatuista perusoikeuksista (ks. em. asia komissio v. Saksa, tuomion 23 kohta). Se sisältää muun muassa henkilön oikeuden pitää terveydentilansa salaisuutena (em. asia X v. komissio, 5.10.1994 annetun tuomion 17 kohta).

164 Työnantaja voi kyllä tehdä tarkastuksia, joilla sen palvelukseensa ottaman henkilön terveydellisiä edellytyksiä arvioidaan, ja jos tämä kieltäytyy tulemasta tällaisiin tarkastuksiin, mihin hänellä on oikeus, työnantaja voi tehdä tästä kieltäytymisestä asianmukaisina pitämiään päätelmiä ja olla ottamatta asianomaisen palvelukseen ottamiseen liittyvää riskiä (ks. vastaavasti em. asia X v. komissio, 5.10.1994 annetun tuomion 20 ja 21 kohta).

165 Nyt käsiteltävässä tapauksessa ei ole kuitenkaan varmaa, että parlamentti olisi ilman komission työterveysyksiköltä saamiaan tietoja epäillyt kantajan terveydentilaa ja tehnyt perusteellisia tarkastuksia, koska hänelle oltiin tarjoamassa vain lyhytaikaista sopimusta. Vaikka oletettaisiin, että kantaja olisi, kuten hän näyttää väittävän, ilmoittanut parlamentille tammikuuksi 2009 sovitun lääkärintarkastuksen yhteydessä, että hänellä oli ollut tiettyjä ongelmia, joiden vuoksi hän oli käynyt psykiatrien vastaanotoilla, ei ole varmaa, että tällaiset tiedot olisivat saaneet kyseisen toimielimen hylkäämään asianomaisen henkilön hakemuksen. Jos jo pelkkä tieto muiden kuin fysiologisten ongelmien olemassaolosta olisi hyväksyttävä peruste sille, että työnantaja kieltäytyy asianomaisen palvelukseen ottamisesta, tästä seuraisi vakavia työllistymisvaikeuksia lukuisille ihmisille, joilla on aikaisemmin ollut, vaikka lyhytaikaisestikin, tällaisia ongelmia.

166 Virkamiestuomioistuin arvioi tässä tilanteessa, että kantajalta on evätty tosiasiallinen mahdollisuus tulla otetuksi määräaikaiseen palvelussuhteeseen ja että tämä mahdollisuuden menetys voidaan arvioida kohtuullisuuden mukaan kaikkien virkamiestuomioistuimen käytettävissä olevien tietojen perusteella 50 prosentiksi (ks. vastaavasti asia T-10/02, Girardot v. komissio, tuomio 6.6.2006, 118 ja 119 kohta). Kun otetaan huomioon palkka, jonka kantaja olisi voinut saada ajalta, jonka hän olisi ollut palveluksessa sopimussuhteisena toimihenkilönä, ja jonka parlamentti arvioi 15 600,60 euroksi sekä tulot, jotka asianomainen on saanut kyseiseltä ajanjaksolta, jonka aikana kantaja sai työttömyyskorvausta noin 960 euroa kuukaudessa, ja kun ei ole olemassa mitään seikkoja, joiden perusteella voitaisiin katsoa, että kantajan palvelussuhde olisi voinut jatkua kuuden kuukauden jälkeen, on kohtuullista tuomita parlamentti suorittamaan kantajalle 5 000 euron korvaus aineellisesta vahingosta.

167 Henkisestä kärsimyksestä on muistutettava, että riidanalaisen toimen kumoaminen voi sellaisenaan olla asianmukainen ja lähtökohtaisesti riittävä korvaus tästä vahingosta (asia T-60/94, Pierrat v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 26.1.1995, 62 kohta; asia T-328/01, Robinson v. parlamentti, tuomio 21.1.2004, 79 kohta, ja asia F-42/06, Sundholm v. komissio, tuomio 13.12.2007, 44 kohta).

168 Unionin tuomioistuimet ovat kuitenkin hyväksyneet tiettyjä poikkeuksia tästä säännöstä.

169 Ensinnäkään hallinnon lainvastaisen toimen kumoaminen ei voi olla täysi korvaus henkisestä kärsimyksestä silloin, jos kyseinen toimi sisältää asianomaisen kykyjä tai käyttäytymistä koskevan arvion, joka on omiaan loukkaamaan häntä (ks. asia C-343/87, Culin v. komissio, tuomio 7.2.1990, 25–29 kohta, ja em. asia Pierrat v. yhteisöjen tuomioistuin, 62 kohta).

170 Nyt käsiteltävässä tapauksessa arvioita, joita parlamentti on esittänyt kantajan asenteesta riidanalaisessa päätöksessä ja oikaisuvaatimukseen annetussa vastauksessa, voidaan pitää tietyssä määrin häntä loukkaavina. Parlamentti näet arvostelee häntä nimenomaisesti siitä, että hän on tahallaan jättänyt ilmoittamatta sille, että hän oli jo käynyt työhöntulotarkastuksessa komissiossa, ja siten laiminlyönyt velvoitteensa. Kun parlamentti on lausunut tällaista, se on avoimesti kyseenalaistanut kantajan vilpittömän mielen, vaikka tämä oli yhtäältä kertonut parlamentille työkokemuksestaan komission yksiköissä ja toisaalta olisi voinut lääkärintarkastuksessa antaa nämä tiedot ja kertoa niiden asiayhteyden. Tällä tavoin parlamentin arvioinnit, jotka on esitetty jo edellä lainvastaiseksi todetussa päätöksessä, ovat suoraan aiheuttaneet henkistä kärsimystä kantajalle (asia T-197/98, Rudolph v. komissio, tuomio 23.3.2000, 98 kohta).

171 Toiseksi hallinnon lainvastaisen toimen kumoaminen ei voi olla täysi korvaus henkisestä kärsimyksestä, jos lainvastaisuus on erityisen vakava (asia T-16/03, Ferrer de Moncada v. komissio, tuomio 30.9.2004, 68 kohta, ja yhdistetyt asiat F-99/07 ja F-45/08, Bernard v. Europol, tuomio 7.7.2009, 106 kohta).

172 Nyt käsiteltävässä tapauksessa parlamentin eri lainvastaiset toimet, erityisesti yksityisyyden suojaa koskevan oikeuden loukkaaminen ja asetuksen N:o 45/2001 rikkominen, ovat erityisen vakavia, minkä vuoksi korvauksen myöntäminen henkisestä kärsimyksestä on perusteltua.

173 Kolmanneksi on todettu, että toimen kumoaminen ei voi sellaisenaan olla asianmukainen ja riittävä korvaus koko kumotusta toimesta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, jos kumoamisella ei ole minkäänlaista tehokasta vaikutusta (em. asia Tzirani v. komissio, tuomion 223 kohta).

174 Vaikka nyt käsiteltävässä tapauksessa on vielä mahdollista toteuttaa toimenpiteitä, joilla voidaan korjata tapahtuneet lainvastaisuudet, esimerkiksi järjestämällä kantajalle uusi lääkärintarkastus, on mahdollista, että riidanalaisen päätöksen kumoamisella ei ole mitään konkreettista vaikutusta. Kantajan terveyteen liittyvät seikat, joihin parlamentti on sääntöjenvastaisesti tutustunut, ovat näet omiaan luomaan epäilyksiä, jotka vaikeuttavat asianomaisen henkilön terveydentilan objektiivista tutkimista tämän toimielimen työterveysyksikössä, ja on joka tapauksessa epätodennäköistä, että parlamentti harkitsisi kantajan, jonka kanssa sillä ei ole koskaan ollut palvelussuhdetta, ottamista palvelukseen sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi yksikköihinsä.

175 Kantajalle aiheutunutta henkistä kärsimystä ei näin ollen täysin korvata riidanalaisen päätöksen kumoamisella. Kun otetaan erityisesti huomioon todettujen lainvastaisuuksien vakavuus ja niiden seuraukset, kohtuullisena korvauksena tästä vahingosta pidetään 20 000:a euroa.

176 Edellä esitetyn perusteella parlamentti velvoitetaan maksamaan kantajalle 25 000 euron suuruinen korvaus aineellisista vahingoista ja henkisestä kärsimyksestä korkoineen.

Oikeudenkäyntikulut

177 Virkamiestuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut, jollei muuta johdu työjärjestyksen toisen osaston 8 luvun muista määräyksistä.

178 Työjärjestyksen 89 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos asiassa osa vaatimuksista ratkaistaan toisen asianosaisen ja osa toisen asianomaisen hyväksi, virkamiestuomioistuin voi määrätä oikeudenkäyntikulut jaettaviksi asianosaisten kesken tai määrätä, että kukin vastaa omista kuluistaan.

179 Koska kanne on nyt käsiteltävässä tapauksessa olennaisilta osin hyväksytty, on asiaan liittyvien seikkojen perusteella kohtuullista päättää, että parlamentti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaa kantajalle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

180 Väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan työjärjestyksen 89 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

Näillä perusteilla

EUROOPAN UNIONIN VIRKAMIESTUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) 19.12.2008 tehty päätös, jolla Euroopan parlamentti peruutti V:lle tehdyn työtarjouksen, kumotaan.

2) Euroopan parlamentti velvoitetaan suorittamaan V:lle 25 000 euroa.

3) Kanne hylätään muilta osin.

4) Euroopan parlamentti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, minkä lisäksi se velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut.

5) Euroopan tietosuojavaltuutettu vastaa väliintulijana omista kuluistaan.

Gervasoni Kreppel Rofes i Pujol

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä heinäkuuta 2011.

W. Hakenberg
kirjaaja

S. Gervasoni
presidentti

Tämän päätöksen teksti ja siinä mainittujen Euroopan unionin tuomioistuinten päätösten tekstit ovat saatavilla internet-sivulla www.curia.europa.eu